

Storstockholms
brandförsvaret

Årsredovisning 2019

Storstockholms brandförsvaret
Vi skapar trygghet!

Storstockholms brandförsvaret är ett
kommunalförbund som ansvarar för
räddningstjänsten åt tio kommuner:
Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm,
Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm,
Värmdö och Österåker.

Diarienummer:
201-381/2019

Innehållsförteckning

Förbundsdirektören har ordet	4
Direktionens arbete under året	5
Förvaltningsberättelse 2019	7
Översikt över verksamhetens utveckling	7
Den kommunala koncernen	7
Storstockholms brandförsvaret verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas och andra myndigheters förmåga att själv förebygga och agera	9
SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter	9
SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor	13
SSBF ska utveckla förmågan att förmedla rätt kunskap kring olyckor till rätt aktörer	17
Storstockholms brandförsvaret är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilde inte själv kan hantera en olycka	19
SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka	22
SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet	24
SSBF:s räddningsverksamhet ska utveckla förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer	27
SSBF ska utveckla planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap	27
Storstockholms brandförsvaret är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare	31
Storstockholms brandförsvaret minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling	37
Relevanta händelser 2016–2019 i enlighet med Svensk miljöbas	39
Storstockholms brandförsvaret är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället	40
Storstockholms brandförsvaret nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning	43
Ekonomisk redovisning 2019	46
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	46
Måluppfyllelse	46
Ekonomiskt resultat	50
Väsentliga personalförhållanden	51
Investeringar	51
Resultatöversikt	52
Balanskravsresultat	53
Resultaträkning	53
Balansräkning	54
Panter och ansvarsförbindelser	54
Kassaflödesanalys	55
Redovisningsprinciper	55
Noter	57
Förväntad utveckling	60
Statistik räddningsinsatser och andra uppdrag	62
Anskaffningar inom investeringsbudget	68
Internkontroll	69

Förbundsdirektören har ordet

2019 har haft två skepnader. Ur ett operativt perspektiv har året i mångt och mycket liknat åren sedan förbundet bildades, å andra sidan har vi som del av den kommunala sfären utmanats av (nya) ekonomiska planeringsförutsättningar. Vi har löst våra uppdrag väl i båda perspektiven och därmed lagt grunden för en bra verksamhet det kommande året.

Värt att först notera är att sommaren blev en ”vanlig svensk sommar” med blandat väder. Vi behövde därför inte nyttja de särskilda skogsbrandsförberedelser som vi gjorde inom förbundet, regionalt och nationellt, efter den brandrika sommaren 2018. Även om insatser mot bland annat bränder har minskat lite, så har belastningen på vår beredskap varit i paritet med tidigare år. Sorgligt nog fortsätter suicid eller hot om självmord att öka även i år.

Några händelser sticker naturligtvis ut: vårt föreläggande till Stockholms samtliga tunnelbanestationer om förbättrad brandsäkerhet, det så kallade ”Guds navelludd” som maxtestade vår insatsförmåga under två dagar i maj, och att vi lyckades sätta vår brandbåt Fenix på grund – ett grund med ett hus på. Totalt sett har vi dock få incidenter med våra bilar och båtar.

Saker som glatt oss under året, utöver alla de människor som vi har kunnat bistå i svåra situationer, är bland annat invigningen av ett nytt räddningsvårn på Rindö. Vi gläds också åt våra tekniska framsteg med en ny UAS-förmåga som möjliggör effektivare räddningsinsatser med hjälp av drönare samt introduktionen av ett nytt mobilanpassat intranät

som sätter användaren i fokus. Dessutom har vi firat 10 år som förbund! Nyckeltalsinstitutets utmärkelse ”Excellent arbetsgivare 2019” blev ett kvitto på att vi har en bra arbetsmiljö med medarbetare som trivs.

Genom ett omfattande analysarbete under året har vi kunnat jämföra vårt förbund med andra svenska och nordiska räddningstjänster och det är glädjande att konstatera att vår verksamhet generellt sett håller en mycket hög och jämn kvalitet. Att vi i likhet med all kommunal verksamhet ändå behöver bli mer kostnads-effektiva är också sant.

Det är viktigt att våga prova nya sätt att arbeta. Webbserien ”Inte ett vanligt blåljus-program” som färdigställdes under året är ett unikt sätt att med modernt tilltal och via digitala kanaler direkt påverka medborgarna och förebygga olyckor. Vi har även valt bort den traditionella och ineffektiva dörrknackningen till förmån för direktadresserade brandsäkerhetsbudskap på till exempel arabiska i våra sociala medier.

Framtiden kommer att ge oss både förväntade och oförutsedda utmaningar men vi, Storstockholms brandförsvar, är väl rustade för att möta dem.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Svante Borg'.

Svante Borg
Förbundsdirektör

Direktionens arbete under året

Direktionen har under 2019 bestått av följande personer:

Presidium

Ordförande			
Ole-Jörgen Persson	M	Stockholm	
1:e vice ordförande			
Michaela Fletcher	M	Österåker	
2:e vice ordförande			
Deshira Flankör	M	Värmdö	

Ledamöter

Hanna Bocander	M	Danderyd	
Daniel Källenfors	M	Lidingö	
Arion Chryssafis	M	Solna	
Claes Elmgren	S	Stockholm	
Alexandra Völker	S	Sundbyberg	
Erik Andersson	M	Täby	tom. 2019-10-07
Rolf E. Ericsson	M	Täby	from. 2019-10-08
Parisa Liljestrand	M	Vallentuna	
Deshira Flankör	M	Värmdö	from. 2019-02-01
Malin Forsbrand	C	Vaxholm	from. 2019-02-22

Ersättare

Johanna Hornberger	M	Danderyd	
Birgitta Sköld	LP	Lidingö	
Lars Granath	L	Solna	
Torbjörn Erbe	M	Stockholm	
Nancy Lukic	S	Stockholm	tom. 2019-04-30
Ingela Edlund	S	Stockholm	from. 2019-05-01
Hans Beausang	M	Sundbyberg	from. 2019-03-01
Ulf Schyldt	L	Täby	
Annetta Karlsson	S	Vallentuna	
Mats Olofsson	M	Vaxholm	from. 2019-04-12
Magnus Danielsson	S	Värmdö	
Ann-Christine Furustrand	S	Österåker	

Direktionen har under året haft sex sammanträden.

Revisorer

Leo Smidhammar	M	Danderyd	
Bo Klasmark	M	Täby	
Håkan Söderberg	L	Sundbyberg	
Göran Ringblom	M	Lidingö	

Viktiga ärenden 2019

- Årsredovisning för 2018
- Tillsynsplan 2019
- Förordnande av förbundsdirektör.
- Taxa för rengöring (sotning) och brand-skyddskontroll och frister för rengöring (sotning).
- Avslag på ansökan om förändrat tillstånd brandfarlig vara, Circle K, Birger Jarlsgatan 120, Stockholm.
- SSBF:s yttrande av betänkande SOU 2019:7 - Skogsbränderna sommaren 2018.
- Tertialrapport 1 per den 30 april och del-årsbokslut (tertrialrapport 2) per den 31 augusti med helårsprognos för 2019.
- Medlemsavgifter 2020.
- Förändrad beredskap på Ljusterö.
- Omvärldsanalys från EY.
- Verksamhetsplan och budget för 2020 med ekonomisk plan för 2021-2022.
- Prolongering av gällande handlingsprogram till och med 2021.
- Tillsynsplan 2020.

Respekt
Pålitlighet
Öppenhet
Professionalitet

Förvaltningsberättelse 2019

Översikt över verksamhetens utveckling

Handlingsprogram 2016–2019 (2021)

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska ett handlingsprogram fastställas vart fjärde år. Programmets syfte är, förutom att utgöra ett politiskt styrdokument för SSBF:s verksamhet, att ge information till enskilda och samhällsaktörer om förbundets arbete. Utöver detta ska det kunna utgöra ett av flera underlag för statens tillsyn av SSBF:s medlemskommuner enligt lagen om skydd mot olyckor.

Strukturen i verksamhetsplanen för 2019 har sin utgångspunkt i handlingsprogram 2016–2019 som fastställdes av direktionen 2015-11-24 och gäller från och med 1 januari 2016. Handlingsprogrammet har därefter prolongerats i två steg till att gälla fram till 2021.

Centrala mål och kvalitetsmål

Målformuleringarna i programmet har till stora delar invånarfokus och är därför inte knutna till SSBF:s organisatoriska indelning eller specifika aktiviteter. Dessa återfinns i förbundets verksamhetsplan de följande åren. De sex centrala målformuleringarna i handlingsprogrammet utgör rubriker i verksamhetsplanen. För de två centrala målen ”SSBF verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas förmåga att själva förebygga och agera” och ”SSBF är förberett för att snabbt och effektivt ingripa när de enskilda inte själva kan hantera en olycka” finns kvalitetsmål som har ett invånarperspektiv. Exempelvis finns mål kring vår snabbhet, kapacitet, noggrannhet och robusthet.

Utvecklingsmål 2016–2019 (2021)

Utvecklingsmålen är mål som anger inriktningen för den utveckling som ska ske för att bidra till att de centrala målen uppnås och att förbundets förmåga utvecklas. Dessa grundar sig i de genomförda risk- och förmågestudierna. Utvecklingsmålen beskriver en förändring som ska ske i SSBF:s förmågor och har i vissa fall ett mer internt fokus.

I handlingsprogrammet för 2016–2019 anges totalt sju utvecklingsmål för det förebyggande arbetet och räddningstjänstverksamheten under perioden. Dessa grundar sig i den förmågebedömning och riskstudie som gjordes inför arbetet med handlingsprogrammet. De sju utvecklingsmålen återkommer i verksamhetsplanerna och ges olika tyngd under olika år.

I verksamhetsplanen redovisas de uppdrag som syftar till att bidra till förbundets utveckling under året. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

Den kommunala koncernen

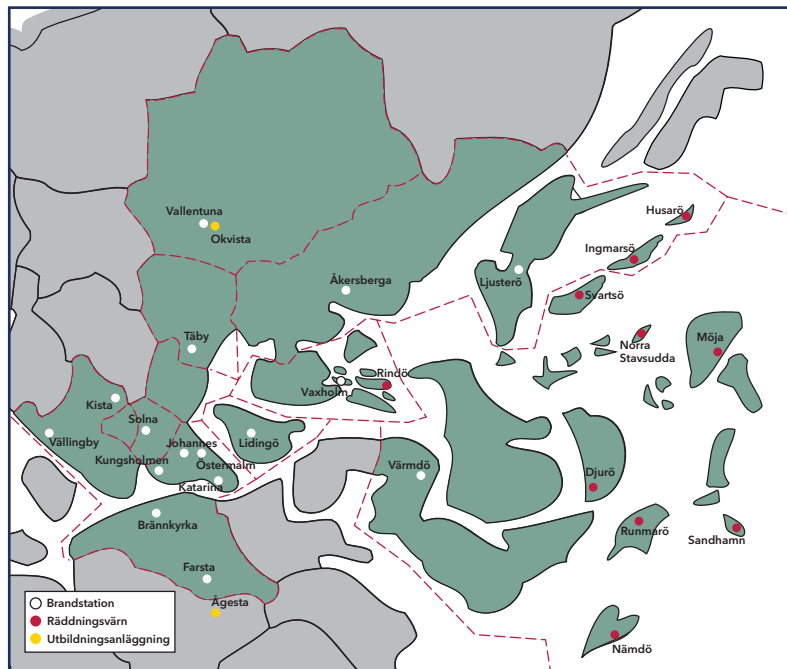
Storstockholms brandförsvaret - Vi skapar trygghet!

Storstockholms brandförsvaret är ett kommunalförbund där tio kommuner samarbetar: Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundets ledning och stödfunktioner finns på Johannes brandstation i centrala Stockholm. Den politiska ledningen utgörs av en direktion med representanter från samtliga medlemskommuner.

Storstockholms brandförsvaret svarar för 1,3 miljoner människors trygghet. Genom samarbetsavtal svarar vi för larm och ledning av räddningsinsatser i totalt 25 kommuner i Uppland, Västmanland, delar av Södermanland och på Gotland.

Med unik expertis, lång erfarenhet och omtanke genomför vi såväl förebyggande arbete inom potentiella riskkategorier som skarpa insatser i akuta situationer – för att skapa ett tryggare samhälle.

Förbundets verksamhet utgår år 2019 från ett huvudkontor med en ledningsstation på Johannes brandstation, femton brandstationer varav två deltidsbrandstationer, tio räddningsvårn, två utbildnings- och övningsanläggningar samt Räddningscentral Mitt (namnbyte 2020-01-01).

Brandstationerna i regionen är placerade för att snabbt kunna nå fram vid en olycka med kapacitet att kunna göra en effektiv insats. En viktig parameter är även lagkravet på livräddning med hjälp av höjdfordon inom angiven tid. Vid behov ges förstärkningar från andra stationer. Vår vision utgår ifrån att "Vi skapar trygghet".

Genom att bedriva verksamheten i form av ett kommunalförbund ges kommuninvånarna en kommunöverskridande service där kompetens och resurser kan nyttjas på ett effektivt sätt.

SSBF verkar kontinuerligt för en ökad samordning av räddningstjänstverksamheten i regionen och för en samhällsservice där administrativa gränser inte tillåts försämra kvaliteten på servicen till de som bor, verkar och vistas i regionen.

SSBF har flera viktiga roller i medlemskommunerna, såväl att stötta invånare, företag och andra myndigheter att själva förebygga och kunna agera vid olyckor som att genom sin myndighetsroll verka förebyggande mot olyckor och att genomföra kommunala räddningsinsatser. Mycket av det olycksförebyggande arbetet bedrivs också i respektive medlemskommuns egen regi.

Händelser av väsentlig betydelse

- Årsredovisning för 2018.
- Tillsynsplan 2019
- Förordnande av förbundsdirektör.
- Taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll och frister för rengöring (sotning).
- Avslag på ansökan om förändrat tillstånd brandfarlig vara, Circle K, Birger Jarlsgatan 120, Stockholm.
- Direktiv från direktionen om grunden för fortsatt ekonomisk planering:
  - tak för medlemsavgift.
  - överskottsmål
  - känslighetsanalys
- Beslut om tillsättande av framtidsdelegatör för stöd av fortsatt arbete.
- SSBF:s yttrande av betänkande SOU 2019:7 - Skogsbränderna sommaren 2018.
- Tertialrapport 1 per den 30 april och delårsbokslut (tertiarapport 2) per den 31 augusti med helårsprognos för 2019.
- Medlemsavgifter 2020.
- Förändrad beredskap på Ljusterö.
- Omvärldsanalys från EY.
- Verksamhetsplan och budget för 2020 med ekonomisk plan för 2021-2022.
- Beslut om ny finanspolicy.
- Redovisning av plan för långsiktig ekonomisk hållbarhet.
- Prolongering av gällande handlingsprogram till och med 2021.
- Tillsynsplan 2020.

● **Storstockholms brandförsvaret verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas och andra myndigheters förmåga att själv förebygga och agera**

SSBF:s huvudsakliga uppgift inom det förebyggande arbetet är att påverka och stödja enskilda och andra samhällsaktörer så att de själva kan förebygga bränder och andra olyckor samt ha en egen beredskap för att agera när olyckan sker. Grundläggande förutsättningar för detta är kunskap och kompetens som svarar upp mot de behov, situationer och målgrupper som vi möter. Vi inriktar åtgärder utifrån kunskap om problembilden. På så sätt uppnår vi ett likvärdigt och jämställt skydd för invånarna. Vi främjar också användning och utveckling av brandförebyggande teknik, till exempel spisvakter.

Det förebyggande arbetet består av en stor mängd både riktade och allmänna informationsinsatser, rådgivning samt brandskyddsutbildningar som genomförs för bland andra kommunernas anställda. SSBF ger också stöd gällande brandskydd och riskhantering både i samhällsbyggnadsprocessen och i pågående verksamhet till kommunerna.

Förbundet har även en myndighetsroll där syftet är att förebygga olyckor, den innefattar

- tillsyn av att ägare och nyttjanderättshavare till byggnader och anläggningar bedriver det förebyggande arbete som åligger dem enligt lag.
- tillståndsprövning för hantering och innehav av brandfarlig och explosiv vara.
- att tillse att sotning och brandskyddskontroll sker.
- att i samverkan med SMHI och övriga räddningstjänster i länet bedöma brandrisken som underlag till beslut om eventuella restriktioner. Länsstyrelsen meddelar eldningsförbud i samverkan med räddningssentralerna i Stockholms län.
- att svara på remisser från kommunala och statliga myndigheter utifrån perspektivet skydd mot olyckor.

Det centrala målet bryts ned i två kvalitetsmål. SSBF:s förebyggande verksamhet

- är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter.
- har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor.

● **SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter**

I verksamhetsplanen för 2019 finns fyra uppdrag som syftar till att bidra till att målet *SSBF:s förebyggandearbete är känt, efterfrågat och uppskattat av enskilda och andra myndigheter* uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

▶ **Stärka våra medlemskommuners samt enskildas förmåga och kunskap att förebygga bränder och allvarliga konsekvenser till följd av bränder.**

Riskhänsyn i samhällsbyggnad

SSBF arbetar aktivt för att påverka och bidra till att aktörer ska ha kunskap att ta relevant riskhänsyn så att skydd mot olyckor beaktas i samhällsbyggnadsprocessen. Under 2019 har förbundet samverkat med våra medlemskommuner inom ramen för vår förbundsordning såväl som förvaltningslagens krav genom möten, rådgivning, kompetensutbyte och liknande. Gemensamt för denna typ av samverkan är att den till sin karaktär såväl är regelbunden över året som styrd av behoven hos våra samverkande parter.

Under året har SSBF hanterat några stora infrastrukturärenden som exempelvis FUT (Förvaltning utbyggnad tunnelbana), Nya Slussen, Överdäckning Centralstationen. Infrastrukturärendena är överlag av mycket komplex karaktär där ny mark inom riskhanteringsområdet behöver kartläggas.

Vi har deltagit i projektet "Gemensam syn på risk" som drivits av Länsstyrelsen i Stockholm tillsammans med Trafikverket. Projektet syftar till att ensa synen på riskhantering i planprocessen då det finns stor variation i hur beslutsunderlag tas fram och hur de används. En slutprodukt väntas komma fram under början av 2020.

Remisshantering

SSBF får varje år in ett stort antal remissärenden som avser tillstånd enligt ordningslagen (OL) och/eller alkohollagen (AL). Det är tillståndsmyndigheterna (Polisen respektive kommunernas socialtjänstförvaltningar) som i samband med tillståndsprovning begär in ett yttrande från SSBF. I de fall tillstånden handlar om aktiviteter inomhus så vill tillståndsmyndigheterna ha vår uppfattning om lämpligheten sett ur ett brandskyddsperspektiv. För evenemang utomhus vill Polisen veta om det föreligger några särskilda omständigheter på den plats evenemanget ska avhållas och som bör beaktas i särskilda villkor.

Under 2019 inkom 213 remisser enligt ordningslagen (OL) och 266 remisser inkom enligt alkohollagen (AL). Detta är en minskning jämfört med de 656 remisser (391 OL, 265 AL) som besvarades 2018. 85 sakkunnigutlåtanden till Polisen har lämnats.

Vidare har förbundet hanterat nästan 1 000 remisser inom samhällsbyggnadsområdet (plan- och bygglagen, fysisk planering, miljöfarlig verksamhet och byggnadstekniskt brandskydd). Detta är en minskning i antal jämfört med föregående år, men ärendena tenderar att bli mer komplexa.

Förutom yttranden i olika ärenden sker även muntligt stöd över telefon där generella frågor hanteras samt förtydliganden av våra yttranden. Kunskapen hos kommunernas handläggare inom områdena riskhantering och byggnadstekniskt brandskydd varierar, varför man efterfrågar vårt stöd. Vi har tillsammans med stadsbyggnadskontoret i Stockholms stad fortsatt med veckovisa möten för stötta med sakkunskap om brandskydd och insatsmöjligheter i plan- och byggprocessen.

Samverkan med medlemskommunerna

SSBF har under året arbetat med att förvalta, utveckla samt vid behov etablera ny samverkan med säkerhetsansvariga inom kommunernas olika verksamhetsområden. Medarbetare från riskhanteringsavdelningen och enhetscheferna vid räddningsavdelningen har över tid, i varierande omfattning, haft en nära samverkan med olika lokala säkerhetsansvariga i våra medlemskommuner och stadsdelar.

Några exempel på dessa aktiviteter är följande:

- Samverkan med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning resulterade i en utbildningsinsats avseende brandskyddsarbete för alla chefer inom vård, fritidsgård och förskola inom Skarpnäcks område. Utbildningen, som omfattade flera steg, genomfördes under första halvåret 2019. Motsvarande utbildningsinsats genomfördes även i Enskede-Vantör-Årsta stadsdelsförvaltning.
- Återkommande träffar med Rinkeby-Kista samt Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar för dialog kring räddningstjänstens framkomlighet och låsta bommar.
- Dialog med Socialtjänsten i Spånga-Tensta avseende den rådande, oftast tyvärr låga, brandskyddsnivån i de boenden där socialtjänsten placerar personer som inte kan lösa sitt boende själva. Vårt råd till myndigheter som anskaffar boenden är att säkerställa ändamålsenlig brandskyddsnivå redan vid upphandlingsförfarandet eller vid avtalsskrivning.
- Återkopplingsdialog med Östermalms stadsdelsförvaltning kring vår bild av brandskyddsstatusen i de förskolor som finns inom området och som tillsynats 2019.
- Möten med representanter för Norrmalms stadsdelsförvaltning. De har också haft representanter med vid tillsynsbesök på en förskola och ett demensboende. Syftet var att öka deras kunskap om hur vår tillsyn går till och vad vi anser är skäligt brandskydd i den typen av verksamheter.

Brandskyddsutbildningar

Vi har under året erbjudit olika utbildningar såsom grundläggande brandskyddsutbildning, systematiskt brandskyddsarbete och utrymningsövning till våra medlemskommuner och externa kunder. I huvudsak har detta skett på vår utbildningsanläggning, men även på plats hos kund.

Rådgivning och information

SSBF får dagligen en stor mängd frågor inom området skydd mot olyckor/bränder. Frågor inkommer via registraturen, via sociala medier, direkt till handläggare samt via vår telefonrådgivning. Det är såväl privatpersoner som företag, organisationer och andra myndigheter som hör av sig för att få råd och stöd i säkerhetshöjande frågor. SSBF tillhandahåller digitalt stöd i form av råd, rekommendationer och svar på de vanligaste frågorna via webbplats och sociala medier.

Nedan ett axplock ur vardagen

- Styrkorna vid våra brandstationer har genomfört utbildningar i skolor, på SFI (Svenska för invandrare) och på flera stödboenden samt medverkat vid kommunernas trygghetsdagar i syfte att möta invånare och sprida information om brandskydd i hemmet. Styrkorna arbetar även aktivt tillsammans med våra brandinspektörer för att på bästa möjliga sätt svara upp mot uppdraget att skapa säkerhet och trygghet för våra invånare. Exempel på detta är regelbundna orienteringar på både gamla och nyetablerade områden och att ge råd till de som ringer till stationerna i brandskyddsfrågor.
- SSBF får återkommande förfrågningar från såväl enskilda som andra myndigheter och organisationer om att medverka i olika typer av forum inom brand- och säkerhetsområdet. Det kan handla om deltagande i olika typer av workshoppar, föreläsningar, riskinventeringar och rena informationsinsatser.
- Under sommaren har informations- och utbildningsinsatser genomförts på en del av öarna i skärgården. Samfällighetsföreningar på öarna har kontaktat oss med viljan att bilda räddningsvårn. Då behovet av att starta vårn inte föreläggat på alla öar har de istället erbjudits en kunskapshöjande utbildning avseende hur de kan förebygga bränder och andra olyckor, hur de bör agera i händelse av en brand samt hur de kan underlätta vid en insats. De har även erhållit en enklare utbildning i akut omhändertagande.
- Under året har vi genomfört öppet hus på våra brandstationer där vi tagit emot ett stort antal intresserade och nöjda besökare i alla åldrar. Öppet hus är en bra möjlighet för oss att visa vår verksamhet och sprida vår kunskap för att förebygga brand och andra olyckor och den är väldigt uppskattad av dem som besöker oss. Vi uppskattar att varje brandstation i genomsnitt tar emot mellan 1 000–1 500 besökare per tillfälle.
- Uppdrag som moderatörer vid det årliga stora arrangemanget ”Brandkonferensen”.
- SSBF:s arbete inom området kulturhistoriskt värdefulla byggnader har blivit väl känt hos flera olika aktörer – statliga, kommunala och privata. SSBF har bland annat föreläst vid ett seminarium i Göteborgs stad, där SSBF:s erfarenheter från bränder i kulturmiljöer och rekommendationer delgavs med hänsyn till vad man bör beakta i det förebyggande arbetet. SSBF:s kompetensgrupp inom området kulturbyggnader har även haft möten med representanter för Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk med flera. Gruppen har också fått förfrågningar från privata konsultföretag om att leda seminarier i samma ämne.
- Samordningsgruppen för olycksutredningar har bidragit med föreläsare vid ett seminarium i Göteborg om kulturbyggnader och brandrisker. Personer ur gruppen har också deltagit som lärare/föreläsare vid den årliga kursen ”Kvalificerad olycksutredningsmetodik” som Karlstads universitet anordnar. Vidare har gruppen efter inbjudan och önskemål från Södertörns brandförsvaret redovisat SSBF:s sätt att arbeta med olycksundersökningar. Luleå brandförsvaret har skickat en representant till SSBF för att få stöd och erfarenheter från oss inför en start av arbete inom området.

Stöd och vägledning vid larmsamtal

SSRC har under året stöttat och väglett enskilda vid larmsamtal att, utifrån deras förmåga, kunna vidta åtgärder för att hantera olyckan och begränsa skadorna. Detta är i första hand ett stöd för den enskilde till dess att första räddningsstyrka är på plats, men kan också resultera i att en räddningsinsats inte är nödvändig.

Lärande och återkoppling efter insats

Att lära av inträffade händelser är en viktig del i det dagliga arbetet. Att ha ett system för informationsspridning inom organisationen efter inträffade händelser är ett effektivt sätt att ta tillvara erfarenheter och öka lärandet. Det är viktigt att korrekt och tydlig information tas tillvara och förmedlas. Detta säkerställer att kunskaper från händelser tas tillvara inom hela organisationen.

Under året har ett antal olycksutredningar genomförts utifrån förbestämt tema/område. De olika områdena består av specifika objektstyper där det på förhand är framtaget frågeställningar. Alla områdena har sedan tidigare en beställare i grunden dit utredningarna och slutsatserna återkopplas.

Under året har 24 större olycksutredningar genomförts, bland dem märks bland annat en brand på Operan i Stockholm, en brand i flerbostadshus i Gamla stan, en brand i teatersalong vid Mariatorget, en brand i bussdepå/garage på Kungsholmen och ett utsläpp av brandfarlig/explosiv gas/vätska (etanol) i processindustri på Kungsholmen.

SSBF:s arbetssätt med så kallade kompletterande händelserapporter har väckt stort intresse i Nationellt forum för olycksutredning. Kompletterande händelserapporter är en sorts snabbutredningar efter genomförd räddningsinsats vars slutsatser återkopplas direkt till drabbade. Det leder i fall efter fall till att fastighetsägare, nyttjanderättshavare och andra intressenter omgäende kan förbättra skydd eller undvika liknande olyckor.

Efter varje räddningsinsats där vi ser att det kan finnas ett informationsbehov erbjuder våra styrkor att genomföra ett återbesök för personer som varit inblandade i händelsen eller på något sätt kommit i kontakt med händelsen. Detta kan vara exempelvis ett besök hos en bostadsrättsförening där en lägenhet blivit drabbad av brand. Tyvärr är intresset för dessa besök fortfarande lågt och det brukar inte komma så många personer vid de tillfällen som erbjuds.

▶ Medverka till att stärka våra medlemskommuners samt enskildas förmåga att förebygga även andra olyckor än bränder som kan leda till räddningsinsats.

Den operativa personalen deltar aktivt i Polisens och stadsdelarnas trygghetsarbete, bland annat genom deltagande vid utsättningsmöten inför helger och lov. På dessa möten kan goda krafter, nattvandrare, väktare, polis samt räddningstjänst delge och få information om läget i stadsdelarna.

Systematiska samverkansmöten tillsammans med stadsdelsförvaltningar/kommuner genomförs kontinuerligt av respektive enhetschef för en brandstation. Stationerna mottar också ofta studiebesök från bland annat föreningar och förskolor som är intresserade av vår verksamhet samt har behov av förebyggande brandskyddsinformation.

Brandinstruktörerna träffar löpande olika aktörer, föreningar och skolor för att ge information kring både brandskydd och allmänt kring säkerhet hemma, på arbetsplatsen eller i skolan.

Ett bra exempel på vårt kommunsamarbete finns i Vällingby där stadsdelsdirektören i Hässelby-Vällingby tillsammans med lokalpolisområdeschefen leder ett trygghetsarbete i stadsdelen. Syftet med samarbetet är att öka tryggheten för medborgarna och minska brottsligheten. Tre platser i Stockholms stad är utpekade: Sergels torg, Medborgarplatsen och Hässelby torg. En strategisk ledningsgrupp med chefer från stadsdelen, SSBF och externa verksamheter i samhället har tillsatts.

Under hösten har ett projekt kallat PARK (Polis, Ambulans, Räddningstjänst, Kommun) pågått. Det utgår från det tidigare projektet "Människan bakom uniformen" och syftar till att skapa goda relationer mellan myndighetspersonal och ungdomar. Två medarbetare från Vallentuna brandstation startade upp projektet PARK. Sammanlagt åtta träffar med olika teman och totalt 10 ungdomar (mellan 12 och 16 år) har genomförts. Vid avslutningen som bestod av en större övning bestående av både en brand och en trafikolycka var 6 ungdomar kvar i projektet. Ungdomarna fick känna på rollen som brandman, ambulanspersonal och polis. Under 2020 är tanken att kommunen ska hålla i planering och genomförande tillsammans med blåjuspersone

SSBF återför erfarenheter efter inträffade olyckor främst inom trafikområdet, farligt utsläpp och drunkning såväl internt som externt. Under 2019 har olycksundersökning genomförts efter en olycka med ett utsläpp av brandfarlig/explosiv gas/vätska (etanol) i processindustri på Kungsholmen. Slutsatserna återkopplades till fastighetsägare och verksamhetsansvariga.

▶ Genomföra kontinuerlig omvärldsbevakning och rapportering inom SSBF, till samverkanspartners och till kommunerna.

Vi utför dagligen omvärldsbevakning gällande inträffade händelser, kommande händelser, trender och tendenser. Detta kommuniceras internt och till våra samverkanspartner i en daglig rapport. Vi deltar vid samverkansmöten inför planerade händelser till exempel Järvaveckan, idrottsevenemang och festivaler. Under året har vi deltagit vid 36 särskilda samverkansmöten. Vid dryga tjugotalet tillfällen har evenemanget krävt att vi dedikerat en speciell samverkansperson. Exempel på evenemang är statsbesök, högriskmatcher i fotboll och Pridefestivalen. Under året har beredskapsförändringar skett vid 24 tillfällen då delar av våra uttryckande enheter har omlokaliseras för att bättre möta aktuell riskbild.

Utifrån inträffade händelser och omvärldsbevakning tar vi regelbundna, men även akuta kontakter med våra kommuners tjänsteman i beredskap (TiB) eller liknande funktion. Det kan gälla samhällsstörningar eller något som av andra orsaker kan vara en kommunal angelägenhet. Det har skett vid 405 tillfällen under 2019.

▶ Kontinuerligt utreda och analysera samhällets riskbild som ett av underlagen för vår förebyggande och skadeavhjälpande verksamhet.

SSBF har under 2019 tagit fram underlag för samhällets riskbild i vårt geografiska ansvarsområde som ett ingångsvärde till arbete med kommande handlingsprogram.

Inom ramen för arbetet med att vidareutveckla arbetssätten inom avdelningen för riskhantering har analys också påbörjats kring möjligheten att öka effekten av vårt förebyggande och skadeavhjälpande arbete genom att kontinuerligt

utreda och analysera samhällets riskbild. En planerad aktivitet var också att utveckla digitala hjälpmedel för att visualisera riskbilden. Detta är dock senarelagt med hänsyn till utvecklingstakten av programvaran Helios Analys.

SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor

I verksamhetsplanen för 2019 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att målet *SSBF:s arbete att verka förebyggande mot olyckor har en positiv effekt på de enskildas och myndigheters upplevda och bedömda förmåga att förebygga och hantera olyckor* uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

Utföra myndighetsutövning inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarlig och explosiv vara (LBE).

SSBF har genomfört kontroll av att den enskilde efterlever krav som denne omfattas av enligt LSO respektive LBE i enlighet med tillsynsplan 2019. Tillsynsplan för 2020 har även antagits av direktionen.

Under 2019 har drygt 1 000 verksamheter riskvärderats. Riskvärderingen har utförts efter särskilt utformade mallar (beroende på verksamhetstyp) och har i huvudsak omfattat hotell och vårdverksamheter. Värderingen har i första hand skett genom "skrivbordsanalys" och tillgängliga fakta om verksamheten men ofta kombinerats med korta besök på plats. Under hösten har samtliga skolor inom SSBF:s område riskvärderats inför tillsynsåret 2020. Detta har totalt inneburit 490 genomförda riskvärderingar varav cirka 200 skett genom platsbesök och resterande har genomförts från skrivbord, i många fall i kombination med en telefonkontakt med verksamheten. Knappt 200 skolor har utifrån erhållen riskpoäng blivit aktuella för tillsyn under 2020.

Trots en ansträngd personalsituation på förebyggandesidan under 2019 har planerade tillsyner enligt tillsynsplan utförts fullt ut. Totalt har 777 tillsyner genomförts, varav 40 har varit av mer omfattande karaktär. Cirka 600 tillsyner av efterlevnaden av LSO har utförts, och därtill cirka 230 tillsyner av efterlevnaden av kraven i LBE. Notera att vissa verksamheter har tillsynats utifrån båda lagstiftningarna vid samma tillfälle. Drygt 30 tillsyner var av reaktiv karaktär, det vill säga de utfördes efter indikationer från allmänheten, annan myndighet eller kommun.

2019 års tillsyner har föranlett krav på åtgärder i formella förelägganden i uppskattningsvis 30 ärenden. Cirka hälften av de genomförda tillsynerna har utförts utan anmärkning, medan hälften av de tillsynade verksamheterna har haft allt från begränsade brister till omfattande brister. I de flesta fall har rättelse kommit till stånd utan att föreläggande har hunnit eller behövt upprättas.

Fokusområden under året har varit förskolor och vårdverksamheter. En omfattande informationssatsning har i samband med tillsynerna av förskolor riktats mot förskolechefer. Informationsbesök har genomförts för samtliga kommuner (beträffande Stockholms stad för flera stadsdelsförvaltningar).

Vid sidan av fokusområdena har tre förbestämda temasatsningar genomförts under året:

- Tillsyn av efterlevnaden av LSO på Escape Rooms. Tio verksamheter har identifierats inom förbundets geografiska område varav nio har besökts. Det har konstaterats att låsta dörrar i väg till utrymningsväg inte tillämpas i dessa. Dock har avsaknad nödbelysning och varningssystem i händelse av brand saknats på flertalet av dessa, vilket föranlett behov av åtgärder.
- Tillsyn av brandskyddet på boenden för ensamkommande flyktingbarn. Befarad problembild avseende bristfälligt byggnadstekniskt brandskydd i boenden för ensamkommande barn har ändrats. Många av dessa boenden har utvecklats, vilket föranlett en förändring av planerat uppdrag till att omfatta gemensamhetsboenden generellt. Besök på plats för grov bedömning har utförts varpå åtta verksamheter valts ut för tillsyn. Överlag är bedömningen utifrån genomfört uppdrag att det ser bra ut gällande brandskyddet i denna typ av verksamheter. Enstaka verksamhet har haft kraftigt undermåligt brandskydd och blivit föremål för klagoanmälan till stadsbyggnadskontoret.
- Avgränsad tillsyn av brandlarm och sprinkler i hotell. Av de hotell som under året valts ut för avgränsad tillsyn av brandlarm och sprinkler har samtliga hotell tillsynats med platsbesök. Att göra aktuell avgränsning av tillsynen med tillämpad metod har inte bedömts tidseffektivt.

Nedan följer två exempel på överklaganden mot förelagda åtgärder efter tillsyn:

- Kastellet på Kastellholmen i Stockholm. Statens fastighetsverk (SFV) har förelagts att anordna bättre alternativ utrymningsväg från de publika lokalerna på plan 1 och 2 än de fast monterade liststegar som idag finns på fasaden. SSBF:s bedömning är att verksamheten över tid har förändrats på ett sådant sätt att föreläggandet är motiverat. Liststegarna kom till när lokalerna endast användes av slutna sällskap. Idag hyrs lokalerna av ett eventföretag som anordnar publika event med alkoholförsäljning. Länsstyrelsen har beslutat att SSBF:s beslut kvarstår. SFV har i skrivande stund inte överklagat länsstyrelsens beslut.
- Tunnelbanan i Stockholm. I slutet av maj överlämnades föreläggande gällande tunnelbanan till Trafikförvaltningen (TF). Tillsynsärendet har handlagts sedan hösten 2018. TF överklagade SSBF:s beslut på två punkter avseende tid för åtgärd. I samband med överklagandet fattade SSBF ett ändringsbeslut där tidpunkten för utförandet av vissa av åtgärderna (fristerna) ändrades. Överklagan från TF måste ändå skickas vidare av SSBF till Länsstyrelsen (enligt 46 § förvaltningslagen). I en skrivelse till Länsstyrelsen i augusti återkallade TF överklagandet med hänvisning till ändringsbeslutet, varpå Länsstyrelsen avskrev ärendet från vidare handläggning. Detta innebär alltså att föreläggandet inklusive ändringsbeslutet är lagkraftvunnet.

I uppdraget ingår även att handlägga tillståndsansökningar enligt LBE. Under verksamhetsåret 2019 har cirka 300 LBE-tillstånd beviljats, vilket är i nivå med föregående år. Cirka 70 procent av tillstånden avser brandfarliga varor och resterande 30 procent är tillstånd för explosiva varor. Under året har endast två anläggningar fått avslag på sina tillståndsansökningar.

► Implementering av en reviderad sotningsprocess påbörjas utifrån genomförd översyn.

SSBF ansvarar för att tillse att eldstäder med tillhörande rökkanaler och imkanaler rengörs (sotas) och kontrolleras ur brandsäkerhetssynpunkt. Arbetet utförs av upphandlade entreprenörer (genom koncessionsförfarande).

SSBF har under året vid flera tillfällen genomfört uppföljningsmöten med nuvarande fem entreprenörer i syfte att kontrollera på vilket sätt avtalen efterlevs. Vid uppföljningsmötena görs också stickprovskontroller för att kontrollera hur entreprenörerna sköter avisering, klagomålshantering, tillgänglighet, fakturering och fristuppfyllnad. Mötena sker enskilt med respektive entreprenör och ger också en möjlighet till att diskutera andra arbets- och avtalsrelaterade frågeställningar.

SSBF har under året vid flera tillfällen varit föreläsare inom sotningsområdet. Som exempel kan nämnas nedanstående:

- Kongress för skorstensfejarmästarnas riksförbund. Vid den årliga kongressen i Örebro fick vi möjligheten att presentera vårt arbete med att förändra och förbättra processen för sotning och brandskyddskontroll.
- Energi- och miljötekniska föreningen. SSBF redovisade och gav exempel på imkanals- och eldstadsrelaterade bränder, vad dessa berott på samt vilka återkommande ”svagheter” vi funnit.
- Miljöförvaltningen i Stockholm. Vid ett frukostmöte i november redogjorde vi för hur, via upphandling och avtal, vi avser minska delar av den negativa miljöpåverkan som sotningstjänsterna idag medför. Det handlar till stor del om att ställa krav på användning av ”renare” metoder samt att utforma förfrågningsunderlaget för att exempelvis premiera korta avstånd till sotningsobjekten (lokala sotningskammare) och att använda cykel som transportmedel där så är tillämpligt.

SSBF har under året fått in 1 098 ansökningar om byte av sotare eller egenotning. Detta är en minskning från de 1 562 ansökningar som inkom 2018. Därutöver har vi hanterat drygt 250 klagomålsärenden varav 60 har inkommit och besvarats skriftligt, resterande via telefon. Utöver det har ett stort antal frågor från såväl entreprenörer som fastighetsägare och som avser sotningstjänsterna hanterats.

Vi har under året (för fjärde året i rad) presenterat en rapport över alla eldstads- och imkanalsrelaterade bränder under 2018 och bevakat utfallet av desamma under 2019 (rapport sammanställs 2020). Rapporten, som innehåller såväl statistikuppgifter som resultat av enskilda platsundersökningar, skickas varje år till bland andra våra entreprenörer, SSR, MSB och länsstyrelsen. Rapporterna har blivit mycket uppskattade och har medfört ett ökat intresse kring brandsäkerhet i eldstadskanaler och imkanaler. Rapporterna har också renderat förfrågningar om deltagande vid olika branschseminarier, om medverkan vid en storskalig insatsövning i Täby C samt ett antal praktiska tester och prov på sotarskolan vid MSB:s anläggning i Rosersberg.

Under året har SSBF arbetat med en förändrad modell för sotning. Den handlar både om en ny områdesindelning i Stockholm stad, om undanröjning av det tidigare hindret att låta samma entreprenör utföra både sotning och brandskyddskontroll samt en ny metod för utförande av sotning benämnd roterande undertryckssotning. Metoden är säkrare för sotaren, bättre för miljön och innebär en effektivare rengöring av skorstenarna. Stockholms stad beslutade i november att fastställa förslaget. Upphandlingsprocessen för nya entreprenörer inom Stockholms stad kunde därmed påbörjas. Arbetet har skett i bred samverkan internt inom SSBF, men också i samverkan med Stockholms miljöförvaltning. Utannonsering skedde i början av december med sista anbudsdag i januari 2020.

► Aktivt kommunicera kring värdena trygghet, professionalism och trovärdighet i syfte att vårda och stärka SSBF:s varumärke i arbetet med att stödja de enskilda att förebygga och hantera olyckor.

SSBF har under 2019 tagit initiativ till, och deltagit i, samtal och diskussion på den publika arenan kring vår kärnfråga samhällssäkerhet. Vi har deltagit i en mängd evenemang där Järvaveckan, Almedalsveckan samt Pridefestivalen är de tre största. Men vi har även deltagit i en stor mängd mässor, föreläsningar, öppet hus-dagar, 6 årsverksamhet och informationsträffar riktade till specifika målgrupper.

Vårt deltagande i Prideparaden visar att vi står upp för alla människors lika värde, att mångfald berikar både på arbetet och i samhället samt att vi är en modern arbetsgivare där alla som klarar kraven är välkomna oavsett kön och sexuell läggning.

Med vårt deltagande i Almedalsveckan ville vi diskutera och påverka i frågor på nationell nivå kring säkerhet, trygghet och samhällets beredskap för att förebygga, avhjälpa och motverka kriser och olyckor. I Almedalen mötte vi 2 300 besökare i Blåljusstället, av dem genomförde 870 tester och kvalitativa samtal med SSBF. Våra seminarier bevisades av 450 fysiska och 2 000 digitala besökare.

Under Järvaveckan riktade sig vårt deltagande mot att visa att vi är en modern arbetsgivare där alla är välkomna oavsett etnicitet, kön etc. Vi genomförde bland annat en aktivitet som ställde frågan ”Är det samma beredskap i Rinkeby som i Djursholm?”. Det var stort intresse för prova på-aktiviteter och att få samtala med räddningstjänsten om hur man skyddar sig mot brand i hemmet.

Vi har under året hanterat en stor mängd mediefrågor, besök och händelser, till exempel relaterade till gräsbrandssången, brandrisker i Gamla stan samt pågående tillsynsärenden av publika objekt som tunnelbanan och Kaknästornet. Under sensommaren lanserade vi också en digital kampanj kring brandsäkerhet i Gamla stan i samarbete med historikern Christopher O'Reagan. I samband med brandvarnardagen den 1 december genomfördes också en kampanj i digitala medier i syfte att bidra till ökad brandsäkerhet.

SSBF har under 2018–2019 publicerat hela den planerade sviten (åtta avsnitt) av vår blåljusserie ”Inte ett vanligt blåljusprogram”. Serien blev under 2019 nominerad till pris inom kategorin samhällsinformation i Nordens största tävling för innehållsmarknadsföring, ”Swedish Content Awards”. Blåljusserien har nått ut till hundratusentals människor och resulterat i tiotusentals gilla-markeringar och interaktioner. Genom webbserien har Storstockholms brandförsvaret beskrivit verksamheten, bidragit till ökad kunskap om hur man förebygger brand samt stärkt varumärket. Ett flertal andra samhällsaktörer har också bett att få dela våra erfarenheter av produktionen, då de varit intresserade av att skapa något liknande själva.

Utvecklingsmål

Utvecklingsmålen innebär en förstärkning av vårt organisatoriska lärande och vår roll i samhällets lärande från olyckor som skett. SSBF:s förebyggande verksamhet ska utveckla

1. förmågan att analysera och lära av inträffade händelser
2. förmågan att förmedla rätt kunskap kring olyckor till rätt aktörer
3. sättet på vilket det egna arbetet med att förebygga olyckor, styrs, inriktas och utvärderas.

Under 2019 fokuserar vi på utvecklingsmål 1 och 2 från handlingsprogrammet med koppling till det förebyggande arbetet.

SSBF ska utveckla förmågan att analysera och lära av inträffade händelser

Erfarenheten och kunskapen SSBF får från räddningsinsatser behöver i högre grad systematiseras och användas för att utveckla den egna verksamheten och i arbetet med skydd mot olyckor i regionen i stort. Förbundet behöver systematiskt samla in, analysera och lära av information vid och efter olyckor.

I verksamhetsplanen för 2019 finns fyra uppdrag som syftar till att bidra till att utvecklingsmålet uppnås. Nedan följer en kort redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen genomförts under året anges med pilar i olika färg.

Justera systemet för rapportering och lärande utifrån genomförd utvärdering.

Under året har instruktioner för att skriva händelserapporter, för att stötta rapportförfattare samt granska rapporter ytterligare justerats och uppdaterats. Rapporteringen av förbättringsförslag ifrån händelserapporter till Räddningstjänstens informationssystem om arbetsmiljö (RIA) har förbättrats. Det har blivit tydligare att följa hur rapportförfattaren skickar in till RIA samt att det går att se i händelserapporten vilka utvärderingsposter som har överförts eller inte.

Färdiga uppföljningsrapporter ifrån databasen med händelserapporter finns att hämta för alla chefer och alla statistikrapporter och GIS-analyser finns tillgängliga på intranätet

Delta i MSB:s och Brandskyddsföreningens projekt Lärande från bostadsbränder.

SSBF ska bidra till kunskapsinhämtning i projektet "Lärande från bostadsbränder". Detta görs genom att efter genomförda räddningsinsatser fylla i statistikunderlag och till MSB återredovisa dessa rapporter. Räddningsavdelningen har under året aktivt arbetat med ökad kontroll och uppföljning av rapporteringen till MSB. Rapporterna följs upp både centralt och lokalt ute på stationerna och sammantaget så ligger vi väldigt bra till när det gäller antal skrivna rapporter. Detta är viktig statistik som inhämtas av MSB och som SSBF kommer att ha nytta av i sitt förebyggande arbete och där vi kommer att kunna identifiera utsatta områden och grupper.

Öka vår kunskap och återkoppla från inträffade händelser och olycksutredningar inom organisationen.

SSBF ska i enlighet med lagen om skydd mot olyckor (LSO) genomföra undersökningar efter insatser för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, dess förlopp samt hur räddningsinsatsen har genomförts. Efter varje genomförd insats dokumenteras uppgifterna i en händelserapport. Denna rapport är första ledet i en lärandeprocess utifrån varje enskild insats. Vid behov genomförs fördjupad olycksundersökning vilken oftast leder till ett antal förbättringsförslag och konkreta åtgärder.

Erfarenhetsåterföring utifrån händelserapporterna och olycksutredningarna sker dels mellan de olika skiftlagen på brandstationerna, dels genom kommunikation mellan stationer. Enhetscheferna har ett stort ansvar i denna kunskaps-spridning. Även intranätet nyttjas i stor utsträckning till erfarenhetsåterföring.

Vi har stor hjälp av utredningar som görs i avvikelshanteringssystemet RIA. Detta är en bra grund för att säkerställa enhetligt erfarenhetsutbyte mellan stationerna. Vi har även möjlighet att använda oss av händelserapporteringen för att delge och sprida information och erfarenheter från genomförda insatser. Syftet är att öka lärandet och förmågan att agera vid liknande scenarion i framtiden. Under året har vi haft ett antal arbetsplatsolyckor som vi enligt gällande rutiner har anmält till Arbetsmiljöverket. Vi har utrett händelserna och utredningarna återkopplas till de som berörs inom organisationen i syfte att ta vara på erfarenheter och sprida kunskaper om orsaker och andra omständigheter. Detta leder utvecklingen framåt.

Räddningsavdelningen kommer att fortsätta arbetet med att ta tillvara erfarenheter och utredningar som görs i organisationen. Respektive enhetschef ansvarar för att delge övriga organisationen utredningar och erfarenheter av vikt. Målet är att organisationen även i fortsättningen ska vara en lärande organisation där vi tar vara på erfarenheter och information från händelser.

► Utveckla vår förmåga att skriva, följa upp och återkoppla rapporter i samband med händelserapportering.

Varje enhet inom räddningsavdelningen har en superanvändare som tillser att händelserapporter skrivs enligt instruktion och med god kvalitet. Uppföljningen görs löpande tillsammans med respektive enhetschef. Kvaliteten på händelserapporteringen har förbättrats avsevärt och räddningsavdelningen följer noga upp utvecklingen på såväl central som lokal nivå. Vid oklarheter eller otidigheter kommuniceras detta med respektive arbetsledare. Kontinuerligt genomförs erfarenhetsåterföring till de övriga grupperna på stationerna.

Under året har alla uttryckande befäl (brandmästare och brandförmän) genomgått en repetitionsutbildning i hur en restvärdesrapport ska vara utformad och vilka uppgifter som måste samlas in samt vilka förutsättningar som gäller för att vi ska kunna fullfölja vårt avtal och debitera för vårt arbete. Utbildningsinsatsen och uppföljningen har varit lyckad och visar på en markant ökning av debitering till Brandskyddsforeningen i jämförelse med föregående år.

● **SSBF ska utveckla förmågan att förmedla rätt kunskap kring olyckor till rätt aktörer**

Kunskap om olyckor är en förutsättning för samhällets gemensamma strävan mot ett minskat antal olyckor. SSBF har här en unik erfarenhet och är den aktör som ser olyckorna och har möjlighet att sammanställa och analysera erfarenheter och lärdomar från dem. Flera aktörer i samhället har ansvar och rådighet (samt möjlighet och vilja) att arbeta förebyggande mot olyckor. Vi som räddningstjänst har ett ansvar för att ge information och rådgivning till samhällets aktörer – en hjälp till självhjälp. Vi har också en roll i att sprida kunskap och erfarenheter till andra myndigheter i vår samverkan.

I verksamhetsplanen för 2019 finns tre uppdrag som syftar till att bidra till att utvecklingsmålet uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

► Fördjupa samarbetet mellan SSBF och medlemskommunernas stadsbyggnadskontor utifrån MSB:s och Boverkets vägledning "Räddningstjänstens roll i byggprocessen".

Inom ramen för lokal samverkan planerade SSBF att bjuda in lämpliga aktörer från respektive kommuns byggnadsnämnd till dialog kring räddningstjänstens roll i byggprocessen. Under hösten 2019 har ett arbete påbörjats med att kartlägga hur våra medlemskommuner är organiserade och arbetar inom byggprocessen. Inom ramen för detta arbete kommer vi även undersöka kommunernas behov av stöd från oss. Vi har genomfört besök i några medlemskommuner för att starta upp dialogen. Arbetet är dock inte slutfört utan kommer att fortsätta under 2020.

► Den enskilde medarbetarens kunskaper inom byggnadstekniskt brandskydd ska höjas och vår personal ska ha erforderlig kunskap för att genomföra insatser mot riktade målgrupper. En informationsinsats för att höja den enskilde medarbetarens kunskaper om byggnadstekniskt brandskydd har varit inplanerad och materialet har färdigställts under året men har inte kunnat rullas ut då vi inväntat införandet av en webbaserad utbildningsportal (LMS-system) för att publicera utbildningen. Då införandet är skjutet på framtiden av ekonomiska skäl har vi tittat på ett alternativt genomförande. I samråd med vår förebyggande verksamhet har vi kommit fram till att våra brandinspektörer med sin specifika kunskap hjälper till och genomför utbildningen i byggnadstekniskt brandskydd för all uttryckande personal under 2020.

► SSBF verkar aktivt för att skapa forum och kontaktytor mot samhällsaktörer i syfte att förebygga olyckor.

Alla uttryckande styrkor arbetar aktivt tillsammans med stadsdelar, kommuner, polis, sjukvård, fastighetsägare och verksamhetsutövare inom sitt område för att skapa en tryggare tillvaro för de som bor, verkar och vistas där. Den uttryckande personalen åker även ut till företag och olika verksamheter i kommunen för att orientera, ge råd i förebyggande frågor samt brandskyddsinformation.

Arbetet med att skapa nya forum och nya kontaktytor med olika aktörer är ett kontinuerligt arbete. Varje ny kontakt som skapas är ett tillfälle att förmedla information som kan leda till minskat antal olyckor. Återbesök efter insats genomförs löpande och erbjuds efter varje insats av högre dignitet. Behovet av förebyggande information är ofta stort i ett område där en större olycka inträffat.

En träff med Vallentuna kommuns integrationssamordnare, Polisen och räddningstjänsten blev väldigt lyckad. 40 nyanlända fick information och utbildning av både räddningstjänst och polis vilket var mycket uppskattat.

Storstockholms brandförsvär är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilde inte själv kan hantera en olycka

Räddningsinsatser eller andra uppdrag 2019

SSBF:s räddningsinsatser genomförs av insatsorganisationer i samverkan med många aktörer inom ramen för Räddningsregion Mitt (RRM). Räddningsinsatserna ska vara snabba, effektiva och säkra för att begränsa skador på människor, egendom och miljö.

För första gången på ett antal år minskar antalet räddningsinsatser jämfört med året innan. Det går dock inte att skönja en tydlig anledning till varför trenden brutits mer än att antalet insatser minskat generellt för ett par stora olyckstyper som brand i byggnad, automatlarm och trafikolyckor. Då vi haft en svagt stigande trend avseende antalet insatser de senaste 10 åren är det utifrån årets siffror för tidigt att bedöma huruvida detta är en trend som kommer att hålla i sig.

I övrigt har det varit ett normalt år avseende räddningsinsatser där storheterna olyckstyperna emellan håller i sig. Som brukligt finns det ett par insatser som sticker ut, exempelvis gasbussbranden utanför Klaratunneln och de drygt 200 aspluddsbränderna som inträffade inom 48 timmar i maj. Beredskapen för nya händelser har dock hanterats under toppbelastningarna utan att tryggheten för medborgarna påverkats, mycket tack vare samarbetet inom RRM.

Två trender anas dock inför framtiden utifrån 2019. Den ena är den ökade fokuseringen på miljöaspekten i samband med räddningsinsatser där vår, och andra räddningstjänsters, hantering av exempelvis släckvatten har uppmärksamats i miljö- och klimatdebatten. Den andra är det ökade antalet sprängningar som sker i kriminella kretsar och som till viss del ställer ett annat krav på vårt taktiska uppträdande. Stora delar av detta hanteras genom vår tidigare satsning på pågående dödligt våld, men problemställningen måste belysas och hanteras.

Förberedelse av räddningsinsats sker genom utbildning, övning, fordons- och materielunderhåll samt kompetensutveckling. Orienteringar, det vill säga platsbesök där brandstyrkorna bekantar sig med den närmaste omgivningen för att underlätta räddningsinsats, och metodutveckling är andra viktiga delar inför en kommande räddningsinsats.

För att möta de drabbades och samhällets totala behov vid en olycka finns det i de allra flesta fall behov av samverkan. Förutom samverkan med andra räddningstjänster i regionen sker ett nära samarbete med Polisen och ambulanssjukvården vid många olyckor. Samverkan sker i flera fall utifrån upprättade avtal där SSBF bidrar med kunskap, utrustning och personella resurser. Vissa avtal innebär regelbundna och frekventa insatser såsom avtalet med Stockholms läns landsting kring hjärtstoppslarm. Avtal kopplade till specialkompetens innebär få operativa insatser, men kräver däremot utbildning, övningar och teknisk utrustning för att ha beredskap inför en eventuell insats.

Antal räddningsinsatser och andra uppdrag dit SSBF har blivit larmade har minskat under 2019. Minskningen är 5 procent jämfört med 2018 och 4 procent jämfört med medelvärdet de tre senaste åren.

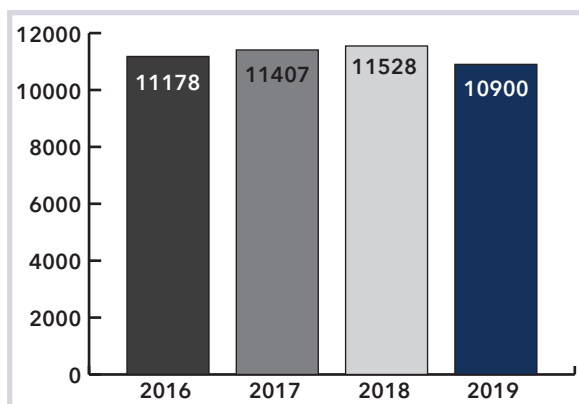

Diagram 1. Antal räddningsinsatser eller andra uppdrag 2016-2019.

Andelen automatiska brandlarm står för 34 procent och bränder står för 24 procent av alla räddningsinsatser eller andra uppdrag

Några av de räddningsinsatser och andra uppdrag som har ökat respektive minskat är:

- Självmord eller försök till självmord¹, ökat med 28 procent, 32 stycken.
- Brand eller brandtillbud i avfall/återvinning, minskat med 19 procent, 70 stycken.
- Brand eller brandtillbud i fordon eller fartyg, minskat med 14 procent, 59 stycken.
- Drunkningsolyckor/tillbud, minskat med 15 procent, 11 stycken.

¹ Trafikolyckor med avsikt och drunkningsolyckor med avsikt är ej inkluderade i denna sammanställning.

SSBF samverkar gränslöst med andra räddningstjänster och 5 procent, det vill säga 574 larm var en räddningsinsats eller annat uppdrag inom en annan kommun. Vid 716 händelser har SSBF fått hjälp av annan räddningstjänst, 50 procent av dessa händelser är ifrån Brandkåren Attunda och 46 procent är ifrån Södertörns brandförsvärsförbund.

Bränder och brandtillbud 2019

Antalet bränder och brandtillbud var lägre 2019 än föregående tre år. Totalt registrerades 2 503 bränder eller brandtillbud inom SSBF:s geografiska område. Minskningen beror på att antalet bränder eller brandtillbud ej i byggnad är färre.

Brand eller brandtillbud, ej i byggnad bränder delas in i följande underkategorier:

- skog eller mark
- fordon/fartyg
- avfall/återvinning
- annat

Det är framförallt bränder eller brandtillbud i fordon/fartyg och avfall/återvinning som har minskat.

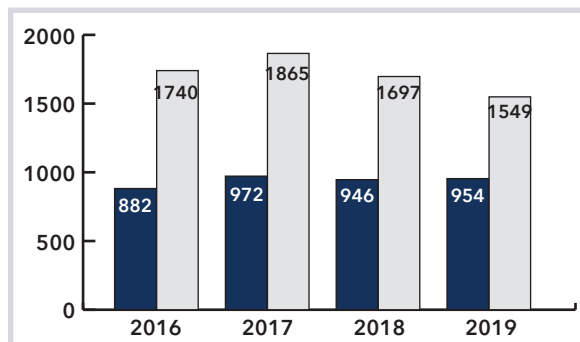

Diagram 2. Antal bränder och brandtillbud 2016-2019, blå avser "i byggnad" och grå avser "ej i byggnad".

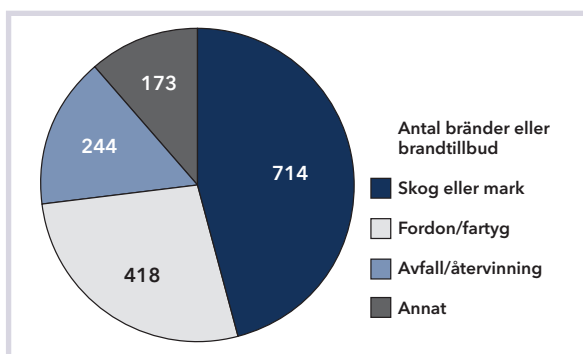

Diagram 3. Fördelning av händelsetyper för brand ej i byggnad.

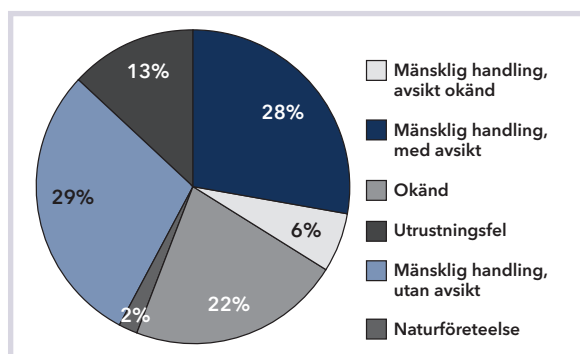
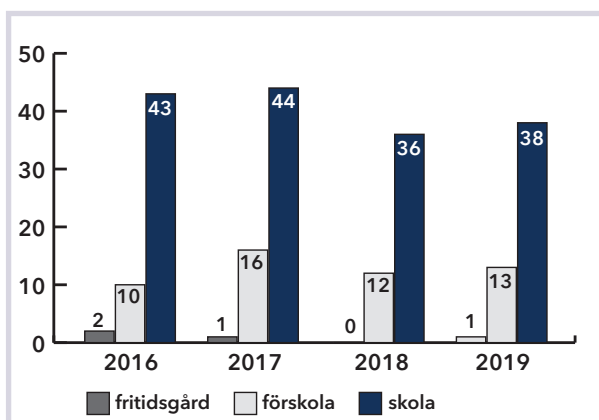

Diagram 4. Procentuell fördelning av brandorsak för samtliga bränder eller brandtillbud inom SSBF 2019.

Antalet bränder eller brandtillbud i skog och mark inom SSBF:s geografiska område är dock högre 2019 än 2018. Det beror på den stora mängden brandtillbud som inträffade i frön från framförallt asp (asprölld) under en kort period i maj månad. Den mest extrema dagen var 22 maj med 125 bränder eller brandtillbud.

Andelen bränder där brandorsaken bedömts vara avsiktlig uppgick till 28 procent under 2019. De flesta avsiktliga bränderna var brand eller brandtillbud ej i byggnad.

För brand eller brandtillbud i byggnad så var mänsklig handling utan avsikt vanligast

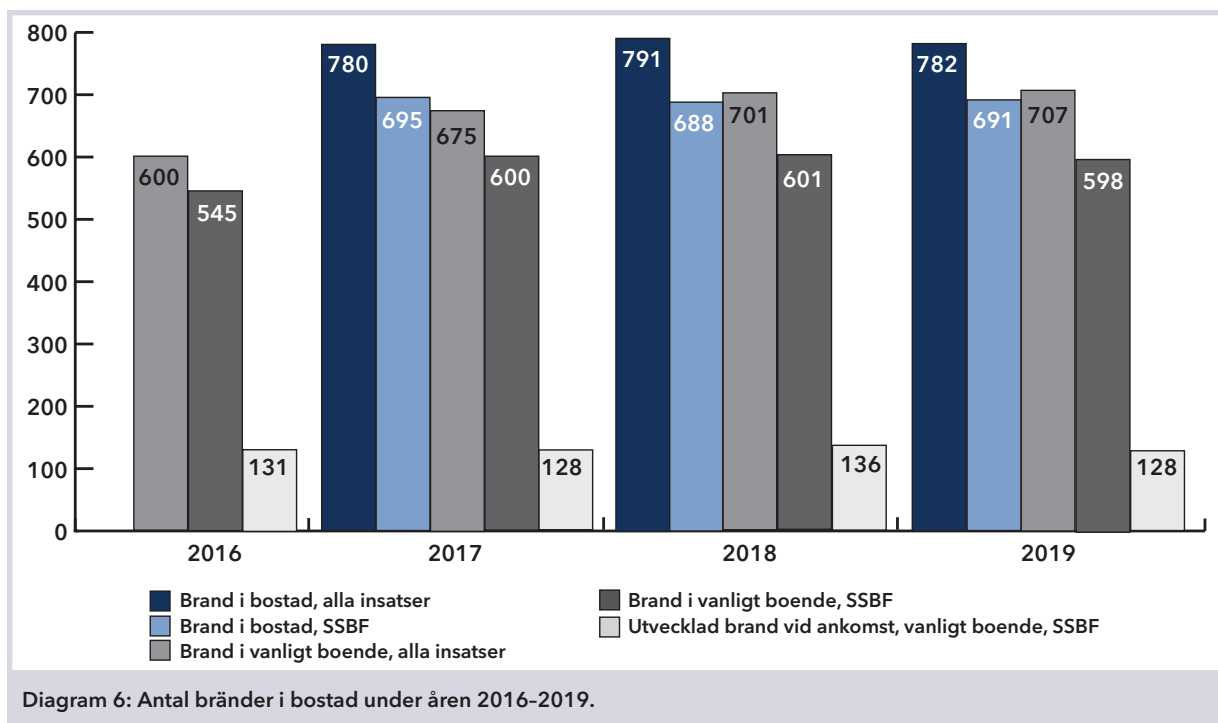
Bränder eller brandtillbud i skolor och förskolor redovisas för samtliga brandhändelsetyper. Vanligast är dock händelsetypen brand i byggnad som stod för 75 procent av alla bränder eller tillbud under 2019.

Antalet bränder eller tillbud i skolor, förskolor eller fritidsgårdar är oförändrat och håller sig till medelvärdet de senaste fem åren.

De flesta bränder eller tillbud startade antingen från utsidan eller på toaletten.

Diagram 5: Antal skolbränder 2016-2019.

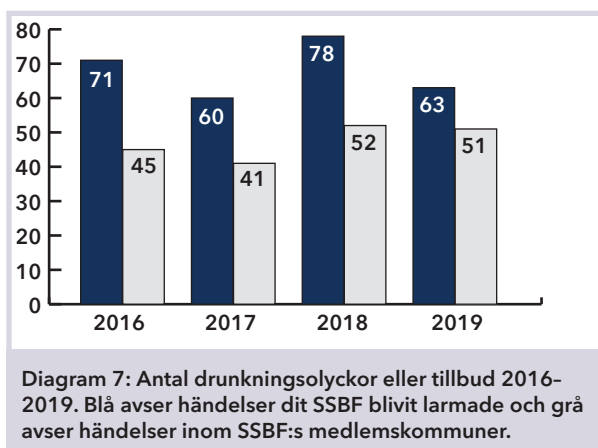

Antalet bränder i bostad är på samma nivå som föregående år. Förändring av frågeställningarna för dokumentation av räddningsinsatser har även inneburit att fler kategorier är inkluderade i begreppet bostad. Tidigare år har enbart brand i vanligt boende visats i årsredovisningen.

I samlingsnamnet brand i bostad inkluderas i de nya frågeställningarna även:

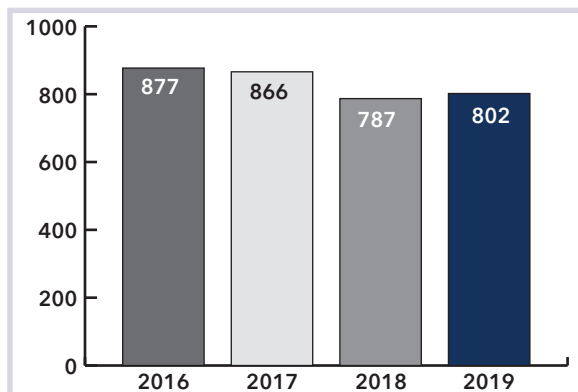
- elevhem/studenthem,
- gemensamhetsboende,
- seniorboende,
- särskilt behovsprövat boende
- trygghetsboende

För att kunna jämföra mellan åren används begreppet utvecklad brand vid ankomst, vilket innebär att branden har spridit sig utanför startföremålet vid ankomst. Då sorteras de mindre tillbud bort. Statistiken visar att antalet utvecklade bränder är på samma nivå de senaste åren.

Drunkningsolyckor eller drunkningstillbud 2019

Antalet drunkningsolyckor eller drunkningstillbud fortsätter att vara på samma nivå som för 2018. Drunkningsolyckorna inträffar till stor del antingen på vintern när personer går genom isen eller på sommaren. För år 2019 omkom sex personer inom SSBF:s geografiska område. Tre av dessa personer omkom i januari och december. Antalet omkomna är lägre än genomsnittet nio omkomna, för perioden 2012-2018.

Trafikolyckor 2019

Av de 802 trafikolyckorna inträffade 754 st (94 procent) inom SSBF:s geografiska område.

Majoriteten av trafikolyckorna under 2019 inträffade mellan klockan 12 -20 med den högsta toppen under rusningstrafiken mellan klockan 16-17 .

Lägst antal trafikolyckor inträffade på lördagar.

Diagram 8. Antal trafikolyckor under åren 2016-2019.

SSBF planerar och genomför sin räddningsinsats så att hjälpen till enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka

I verksamhetsplanen för 2019 finns fem uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

▶ Larma rätt resurs till rätt händelse och leda samt utföra räddningsinsatser enligt lagen om skydd mot olyckor och andra operativa avtalsuppdrag.

Att larma rätt resurs till rätt olycka över tid kräver ständig uppdatering av beslutsstöd, uppföljning och utbildning. Storstockholms räddningscentral (SSRC) säkerställer och kontrollerar kvaliteten i larmplanerna kontinuerligt. Om något uppstår som kan uppfattas som en avvikelse i utlarmningen av resurser återkopplar respektive enhet på räddningsavdelningen direkt till SSRC för att säkerställa en effektiv larmkedja. Stationerna dokumenterar dessutom löpande sina anspänningstider och körtider, vilket utgör ytterligare ett beslutsstöd vid revidering av larmplaner och stationsområden. Samverkansmöten sker kontinuerligt med andra organisationer i syfte att skapa effektivitet och förståelse kring våra gemensamma uppdrag och uppgifter.

SSRC och de operativa cheferna måste ha mycket god kunskap om det område vi larmar och leder. Det uppnås genom kontinuerlig utbildning gällande LSO, andra operativa avtalsuppdrag och med koppling till de olika anläggningar, infrastruktur och speciella utmaningar som respektive område innehåller. En ny utbildningsplan sjösattes i början av året som syftar till att säkerställa att målet uppnås.

Samtliga operativa befäl har löpande övats i färdighet rörande ledning och utbildats i frågor som rör beslut kopplade till lagstiftningen.

▶ SSBF planerar och genomför sina räddningsinsatser så att hjälpen till de enskilda påbörjas så snabbt som möjligt vid varje enskild olycka.

Räddningscentral Mitt (RCM) följer varje månad upp larmhanteringstiderna för dels hela räddningsregionen, dels varje enskild samverkanspartner. Det sker även tertiälviss uppföljning av hanteringstiderna för enskild medarbetare. Detta som ett led i att säkerställa kvaliteten i arbetet och för att vid behov kunna sätta in individuellt anpassad utbildning eller stöd.

Med undantag för juni månad klarade vi målsättningen med en larmhanteringstid understigande 60 sekunder avseende prioriterade larm. Vi följer också att andelen förlarm i förhållande till prioriterade larm ska överstiga 30 procent, vilket skedde under hela året.

All operativ personal genomför kontinuerligt övningar och orienteringar för att bibehålla kompetens och förmågan att påbörja och genomföra en snabb, effektiv och säker insats. Genom att hela tiden öva all operativ personal och vara uppdaterad på metoder och arbetssätt kan vi säkerställa att räddningsinsatserna utförs med kvalitet. Vid varje nytt automatlarmsobjekt görs särskilda orienteringar på objektet. Ett digitalt objektskort skapas även på dessa objekt efter orienteringen.

Att ständigt förfina och arbeta med insatsplanering är en av våra kärnuppgifter. Under året har speciellt fokus lagts på att varje brandstation sammanställt och lagt in områdesspecifika uppgifter i det digitala kartstöd som numera används vid insatserna. De objekt som i första hand är prioriterade är objekt med förhöjd risk eller på andra sätt komplicerade objekt. Informationen används sedan redan under framkörning för att den larmade enheten ska kunna förbereda sig på objektets specifika förutsättningar och redan vid ankomst utarbetat angreppssätt. Allt för att tillvarata tid och nå en så bra effekt som möjligt med insatsen.

SSBF har under 2019 genomfört en studie avseende stigarledningar. Utgångspunkten var att utveckla och sammanställa en strategi för att säkerställa SSBF:s insatsförmåga med avseende på brandvattenförsörjning i höga byggnader vad gäller den operativa förmågan, men också för att kunna bemöta byggherrar och konsulter i samhällsbyggnadsprocessen vid bebyggelse med stigarledningar. Arbetet tog efterhand inriktningen att sammanställa bakgrund, problembild och vilket regelverk som är dimensionerande och därmed fastställa SSBF:s fortsatta inriktning.

► Planera och genomföra insatser så att responstiden blir så kort som möjligt med bibehållen kvalitet.

Responstiden är den sammanlagda tiden från den hjälpsökandes 112-samtal till dess insatsen att bryta förloppet påbörjas. Det kvalitetsarbete som är beskrivet i föregående uppdrag är tillsammans med utbildning, fortbildning, lärande av inträffade händelser och omvärldsbevakning hörnstenar i att ha en så kort responstid som möjligt. Tiden är naturligtvis avgörande, men att det är rätt resurser som kan bryta den oönskade händelsen är minst lika viktigt. Vi måste därför kontinuerligt arbeta med båda för att uppnå målet. Vi har kontinuerlig uppföljning av samarbetet med SOS Alarm. Detta samarbete är av yttersta vikt då vi arbetar tillsammans i larmkedjan, från 112-samtal tills vi är på plats och kan hjälpa nödställda och bryta förloppet.

Enheterna genomför kontinuerligt övningar och orienteringar för att bibehålla kompetens och förmåga att påbörja och genomföra en snabb insats. Genom att hela tiden öva och vara uppdaterad på metoder och arbetssätt säkerställer vi att räddningsinsatserna utförs med kvalitet. Vid varje nytt automatlarmsobjekt orienterar enhetens styrkor på objektet. Ett digitalt objektskort skapas även på dessa objekt efter orienteringen.

Månatligen dokumenteras våra anspänningstider och körtider i syfte att få kännedom och kunna effektivisera verksamheten.

► Fortsätta implementering av framtagna insatsplaneringsprocess.

I syfte att förbättra insatsplaneringen och således kunna genomföra snabbare och effektivare räddningsinsatser togs under 2017 en ny insatsplaneringsprocess fram. Inom ramen för detta uppdrag togs också ett nytt IT-system fram för att kunna tillhandahålla insatsunderlag i realtid. Den reviderade insatsplaneringsprocessen innebär ett förtydligt ansvar och att användning och uppföljning av insatsplaneringen förenklas då insatsunderlagen utformas på ett likartat sätt. Materialet kan enklare nyttjas av alla inom förbundet oavsett platstillhörighet.

Implementering av insatsplaneringsprocessen har slutförts under året. Dessutom har processbeskrivningen reviderats och en förvaltningsorganisation etablerats. I november slutfördes även superanvändarutbildningen för ett trettiotal medarbetare inom organisationen. Nu har varje brandstation minst två superanvändare i systemet Helios analys, grundplattformen för att skapa digitala objektskort och digitalisering av hela insatsplaneringsprocessen.

► Genomföra kvalitetsutveckling tillsammans med samverkanspartners utifrån samarbetsavtal som reglerar larm och ledning.

Storstockholms räddningscentral (SSRC) genomför regelbundna kvalitetsuppföljningsmöten med medverkande parter i vår räddningsregion. Förutom den fasta planen för kvalitetsuppföljningsmöten med respektive samverkanspartner pågår ytterligare projekt för att ytterligare utveckla kvaliteten. Ett exempel är projektet ”Indikatorer larm och ledning” för att finna fler relevanta indikatorer än tiden att mäta. Projektet delredovisades vid räddningsregionens gemensamma möte i oktober.

Det kontinuerliga arbetet med att utveckla och förtydliga ledningsbefälsrollen i trafikrummet för att ytterligare optimera den dagliga operativa hanteringen och kvalitetssäkringen av inkommande ärenden och händelser har genomförts planenligt.

Vi har tillsammans med våra samverkanspartner i räddningsregionen utvecklat ledningsförmågan avseende stabsledning, operativ planering och beslutsfattande för den högsta operativa ledningsnivån räddningschef i beredskap (RCB). Alla RCB har genomgått en utbildning som innefattade såväl teoretisk utbildning som praktisk övning.

SSBF har även genomfört en heldagsutbildning avseende ledning på Försvarshögskolan riktad mot samtliga operativa befäl inom vår räddningsregion.

Vår räddningsregion har bytt namn och heter efter årsskiftet Räddningsregion Mitt. Vår gemensamma räddningscentral byter därför också namn från Storstockholms räddningscentral (SSRC) till Räddningscentral Mitt (RCM).

● SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet

I verksamhetsplanen för 2019 finns fem uppdrag som syftar till att bidra till att kvalitetsmålet uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

▶ Vidareutveckla våra beredskapsresurser .

Arbetet med översynen av våra beredskapsresurser pågår kontinuerligt. Bland annat har olika handlingsalternativ för att frigöra personal att skicka till andra räddningstjänster för att stötta vid olika typer av räddningsinsatser tagits fram. Arbetet har även samordnats med medlemmarna i vår räddningsregion samt med Södertörns brandförsvaret för att skapa en enhetlighet inom Stockholmsregionen.

Vi har även arbetat fram nya avtal för specialfunktionerna MIRG (maritim incident response group), NUSAR¹ samt påbörjat dialogen med MSB om ett nytt avtal för avancerad indikering (AI). Därutöver har ett stort arbete genomförts tillsammans med MSB, Räddningstjänsten Syd och Räddningstjänsten Storgöteborg för att ta fram en överenskommelse om nationell resursmäklning till andra räddningstjänster i samband med stora och långvariga kriser samt till MSB:s nationella inriktnings- och prioriteringsfunktion.

Under året har försök med drönare som stöd vid räddningsinsatser testats. Drönaren utgår från ledningscentralen med ledningsoperatörer som piloter. Möjligheten att kunna överblicka skadeplatsen ovanifrån förväntas ha en mycket positiv inverkan på beslutsfattandet hos ledningsnivåerna samt möjligheten till ökad säkerhet för insatspersonalen. De preliminära resultaten är mycket positiva och projektet ska utvärderas Q1 2020.

Ett projekt som avsevärt höjt vår förmåga att genomföra räddningsinsatser i en insatskomplex miljö som Gamla stan har pågått under året. En ny insatsplan med tillhörande övningar har tagits fram. Även en hel del olycksförebyggande arbete har genomförts och arbetet kommer fortgå även under nästa år. Vi har också etablerat ett samarbete med Högvakten och Riksdagsförvaltningens säkerhetsavdelning om handräckning i samband med bränder och andra räddningsinsatser.

Under 2019 har en grupp arbetat med att se över förmågor och krav kopplade till innergårdsproblematiken där vår normala stegutrustning inte tar sig in för att kunna genomföra livräddning. Inriktning var att den utrustning som tas fram ska kunna ersätta SSBF:s nuvarande utrustning, det kompakta höjdfordonet (124), även kallat Alley-cat. Utifrån problembilden och kravställningarna i exempelvis bygglagstiftningen har ett underlag för marknadsundersökning tagits fram. Marknadsundersökningen har genomförts och finns nu som underlag för beslut för vidare arbete. Under 2019 har även en grupp tillsatts för att genomföra en marknadsundersökning för båtar på motsvarande sätt som för Alley-cat. Inriktning är att ta fram ett underlag för att kunna ersätta SSBF:s nuvarande Fenix och Rabalder.

Inför planerad anskaffning av ett nytt höjdfordon med arbetsplattform har vi parallellt med att ta fram en kravspecifikation också sett över och likriktat de metoder och tekniker inom släckning på tak som idag används.

▶ Utveckla och intensifiera utbildning och övning.

Arbetet med att se över vår utbildnings- och övningsorganisation är ständigt pågående och för tillfället pågår en stor översyn av hela utbildningsprocessen. Förutom den kontinuerliga översyn och förbättring som genomförs stöttar förbundet MSB i framtagandet av en utbildnings- och fortbildningsplattform för svensk räddningstjänst. Det sker även kontinuerliga samordningsmöten inom SSBF och tillsammans med de andra räddningstjänsterna i vår räddningsregion för att öka koordinationen mellan räddningstjänsterna.

¹ Den nationella förstärkningsresursen urban sök och räddning (NUSAR) finns etablerad från årsskiftet 2017-2018 och är tillgänglig vid stora komplexa eller sällan förekommande räddningsinsatser med kollapsade byggnadskonstruktioner orsakade av naturhändelser, olyckor, terrordåd eller vid krig.

Som ett internt utbildningsstöd till våra medarbetare har SSBF sedan tidigare en utbildningsportal där vi samlar alla utbildningar som medarbetare inom den uttryckande verksamheten behöver för att upprätthålla sin kompetens. Denna portal har vi under året utvecklat och drygt 10 nya utbildningar har tillkommit.

SSBF har även genom sitt samarbete med bland annat Försvarshögskolan och FOI genomfört en utbildning för högre ledningsnivåer avseende ledning och ledarskap. Denna process är påbörjad och kommer genom redan utbildad personal sprida sig till andra delar av organisationen.

Räddningsavdelningen har tillsammans med avdelningen Ledning och samverkan genomfört heldagsutbildningar för våra brandbefäl. Utbildningarna har bland annat innehållit taktik, ledningsspel, restvärdesräddning och kunskapsåterföring från händelser utifrån rapporter och utredningar. Dessa tillfällen är även en möjlighet för deltagarna att utbyta erfarenheter från vardagshändelser. En spelsal för övning och utbildning av befäl (ledningnivåer 1–3) har under året iordningställts på ny plats och används löpande för träning av befäl, men även vid rekryteringar. Den nya spelsalen är frekvent använd under året och ett uppskattat verktyg för utbildning, övning och tester.

Arbetet fortsätter med att ta fram förmågebeskrivningar för brandmän och ledningsnivå 1 genom att identifiera roller och arbetsuppgifter kopplade till de vanligaste olyckstyperna. Under våren genomfördes en utbildningsinsats för samtliga ledningsnivåer i uttryckningsorganisationen avseende skum och dess miljöpåverkan. Under hösten har utbildningsinsatserna fortsatt och en översyn av riktlinjen för skumanvändning genomförts. SSBF:s skumanvändning har minskat kraftigt de senaste åren, se utförligare beskrivning under avsnitt 5.1.1.

En stabschefsutbildning enligt det nya stabsmetodikskonceptet genomfördes under totalt nio dagar för cirka 25 personer. Utöver personal från vår räddningsregion deltog även personer från Länsstyrelsen, Södertörns brandförsvärsförbund och Räddningstjänsten Storgöteborg. Därutöver har vi utbildat övrig stabspersonal, totalt cirka 70 personer vid fem tillfällen.

På utbildningsanläggningarna Ågesta och Okvista har all uttryckande personal övat rökdykning, taksäkring och användning av motor- och räddningssåg. De har även genomfört momentövningar i trafikolycka där vi har säkerställt och utvecklat vår förmåga att kunna hantera en händelse med krockade fordon och personsador.

Under hösten genomfördes repetitionsövning i både pågående dödligt våld (PDV) och hur vi ska hantera farliga ämnen (Kem). Övningen syftade till att förbättra vår förmåga att lösa insatser enligt kem nivå ett och tidigare under året genomfördes en utbildning för all uttryckande personal i jordning och lyft på SL:s depåer i syfte att säkerställa vår förmåga att verka mot SL:s nya tunnelbanevagn (modell C-30).

Genom vår fordonsförarutbildning har vi utbildat nya chaufförer i uttryckningskörning. Medarbetarna kommer från Räddningsavdelningen och avdelning Ledning och samverkan. I utbildningen ingår teori för uttryckningskörning, framförande av uttryckningsfordon i olika stadsmiljöer och halkkörning. Utbildningen anses av våra medarbetare hålla hög nivå avseende instruktörer och övningsmoment.

Dykarskolan i SSBF har varit aktiv i 27 verksamhetsår. Under året har totalt sex utbildningsinsatser genomförts. Utbildningarna har varit mellan en till åtta veckor långa. Totalt 67 personer har genom utbildning utvecklat sina nya färdigheter inom räddningsdykning och ytlivräddning.

► Fortsätta utveckla den regionala samverkan.

SSBF deltar kontinuerligt i Samverkan Stockholmsregionens, SSR, olika forum exempelvis klustret, övningssamordningsmöte och regional samordningsgrupp. Vi bidrar även till lärarkadern på den regionala samverkanskursen. Vi deltar även i ett antal andra forum för regional samverkan, exempelvis beredningsgruppen för uttryckande samverkan inom RRM. SSBF driver även ett antal projekt inom RRM tillsammans med andra brandförsvärs i frågor som exempelvis ledning av räddningsinsatser, miljö och uttryckande verksamhet. Avseende ledning av räddningsinsatser har vi genomfört en ledningsdag på Försvarshögskolan, FHS, med fokus på att stärka befäl i deras förståelse och kunskap i ledning och ledarskap. 145 befäl från räddningsregionen deltog på ledningsdagen. SSBF har även genomfört en stabschefsutbildning om 9 dagar plus instuderingsstid för alla stabschefer i regionen. Utbildningen är genomförd/avslutad.

Förbundet utbildar ett flertal medarbetare vid Regional samverkanskurs för verkställande nivå samt bidrar med instruktörer till dessa utbildningar.

Vi samverkar och samordnar oss på regelbunden basis med våra närliggande räddningstjänster på lokal nivå. Detta sker bland annat genom gemensamma genomgångar efter insatser och samövningar inom specifika kompetenser såsom tung räddning, ras och byggnadskollapser.

► Säkerställa personell kapacitet och robusthet vid särskilda tillfällen och händelser samt för att kunna bemanna samverkansforum vid behov.

I händelse av större insats måste fler personer än de som har detta som sin ordinarie uppgift vara beredda att ingå i inre stab. Under året har ett flertal av våra medarbetare utbildats i stabsarbete och analys och är nu redo att förstärka organisationen när behov uppstår. En gemensam stabsdoktrin med tillhörande rutiner, metoder och arbetssätt har tagits fram för räddningstjänsterna i vår räddningsregion tillsammans med Södertörns brandförsvärsförbund, SBBF. Den nya doktrinen har implementerats i de båda områdenas räddningscentraler. Kopplat till implementeringen utbildades ett antal stabschefer och ett antal andra kompetenshöjande åtgärder vidtas. Ett arbete att säkerställa personell robusthet under sommarperioden har gjorts internt och stämde av med samverkande räddningstjänsters planering. Liknande arbete gjordes också inför julledigheterna. Ledningscentralen (SSRC) tillsammans med Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) har påbörjat arbetet med en förstudie för redundanta ledningscentraler.

► Aktivt kommunicera kring värdena trygghet, professionalism och trovärdighet i syfte att vårda och stärka SBBF:s varumärke i arbetet med räddningsinsats.

SBBF arbetar med förebyggande brandsäkerhet och kunskapshöjande kring räddningstjänstens uppdrag gentemot mångkulturella målgrupper. Vi har särskilt valt att arbeta med att sprida kunskap och skapa dialog med den stora målgrupp arabisktalande som finns inom SBBF:s medlemskommuner. Vår blåljusserie ”Inte ett vanligt blåljusprogram” har översatts (textats) till arabiska och vi har marknadsfört serien i kanaler som särskilt når arabisktalande. Serien har fått spridning bland tiotusentals arabisktalande i Stockholmsområdet.

Mediabevakningen och intresset för våra pågående insatser är högt över tiden. SBBF är väl etablerat på mediaarenan och vi ser en ökning av intresset från media och allmänhet för att publicera och dela information även kring brand- och olycksförebyggande.

Man ringer oss, man ”retweetar” oss, man vänder sig till oss med frågor. Det innebär också att arbetsbelastningen vad gäller hantering av förfrågningar från media, produktionsbolag och andra externa aktörer har ökat för SBBF. Det är dock sammantaget positivt eftersom det ger SBBF en möjlighet att vara med och påverka, diskutera och kommunicera i frågor som handlar om samhällets och medborgarnas trygghet.

Utvecklingsmål

Utvecklingsmålen innebär en förstärkning av vårt organisatoriska lärande och vår roll i samhällets lärande från olyckor som skett. I handlingsprogrammet för 2016–2019 (2021) anges fyra utvecklingsmål för räddningstjänstverksamheten för perioden. Dessa grundar sig bland annat i den förmågebedömning och riskstudie som gjordes inför arbetet med handlingsprogrammet. De fyra utvecklingsmålen ges olika tyngd olika år.

Under 2019 kommer vi att arbeta med två av utvecklingsmålen, 1 och 3.

SBBF:s räddningstjänstverksamhet ska utveckla

1. förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer
2. samverkan med andra samhällsaktörer, såväl nationella som internationella
3. planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap
4. förmågan att verka vid terrorhändelser.

Nedan en kort redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen genomförts under året anges med pilar i olika färg.

SSBF:s räddningsverksamhet ska utveckla förmågan att leda och genomföra stora och komplexa insatser och att samverka med andra organisationer

I verksamhetsplanen för 2019 finns två uppdrag som syftar till att bidra till att utvecklingsmålet uppnås och vår förebyggandeförmåga stärks. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar i olika färger.

► Befästa och utveckla förmågan att genomföra stora och resurskrävande insatser med bibehållen kvalitet över tid, samt utveckla strukturen för att genomföra effektivare insatser.

Ett stort projekt kring att genomföra effektivare räddningsinsatser har pågått under året. Alla enheter har övat på olika scenarion och olika släckmetoder för att kunna genomföra en effektivare insats.

En materiel- och resursenhet har köpts in för att kunna köras ut till en större insats där det krävs stora materiella resurser. Sedan tidigare har vi dels en kantin-container, dels en rökskyddscontainer för att vidmakthålla vår förmåga att genomföra en tidskrävande insats.

Inför sommarperioden gjordes ett planeringsarbete att säkerställa personell robusthet inom vår egen organisation och tillsammans med samverkande räddningstjänster.

En gemensam stabsdoktrin med tillhörande rutiner, metoder och arbetssätt har tagits fram för räddningstjänsterna i vår räddningsregion tillsammans med Södertörns brandförsvärsförbund. Den nya doktrinen har implementerats i respektive räddningscentral. Kopplat till implementeringen utbildades stabscheferna och ett antal andra kompetenshöjande åtgärder vidtogs.

Åtgärderna som gjorts under året har ytterligare befäst och stärkt vår förmåga att kunna genomföra stora och tidskrävande insatser med bibehållen kvalitet.

Ledningscentralen (RC Mitt) har tillsammans med Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) påbörjat arbetet med en förstudie för redundanta ledningscentraler i händelse av kris eller störning. Arbetet kommer fortgå under nästa år.

► Skapa förutsättningar för att utveckla samverkan med andra aktörer på skadeplats.

Vid större insatser genomförs After Action Review (AAR) av alla befäl oavsett vilka organisationer som varit inblandade. AAR-metoden syftar till att skapa förståelse och en gemensam lägesbild av hur en insats har genomförts. En viktig del är även att delge erfarenheter och förbättringsåtgärder. Alla aktörer oavsett organisation som varit delaktiga i insatsen bjuds in för att delta. Målet är att skapa förståelse för såväl varandras arbetssätt som bakgrunden till de beslut som fattats under insatsen. Sammantaget har vi sett att detta leder till att effektivare insatser genomförs.

Genom kontinuerlig samverkan med Polisen, exempelvis genom gemensamma utsättningsmöten inför helger, skapar vi bra förutsättningar för samverkan vid eventuella kommande händelser. De yttre ledningsfunktionerna för de samverkande blåljusmyndigheterna på skadeplats, polis, ambulans och räddningstjänst, har initierat ett gemensamt projekt för att förbättra förmågan att tillsammans leda och samverka vid större räddningsinsatser.

Vid förfrågningar och när möjligheten finns är vi positiva till att kunna hyra ut en eller flera platser på våra brandstationer till ambulansverksamhet. På några stationer finns redan idag en eller flera ambulanser stationerade. Detta ger positiva synergieffekter genom att vi ges en naturlig möjlighet att prata ihop oss både inför och efter insatser där vi arbetat tillsammans.

SSBF ska utveckla planeringen för räddningstjänst vid höjd beredskap

I verksamhetsplanen för 2019 finns fem uppdrag som syftar till att bidra till att utvecklingsmålet uppnås och vår förebyggandeförmåga stärks. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar i olika färger.

► Delta i externa utredningar och utvecklingsuppdrag.

Förbundet deltar i ett antal externa utredningar och projekt inom de områden som bedöms få påverkan på förbundet eller där vår expertis och erfarenhet efterfrågas. Ett sådant exempel är MSB:s projekt Ett enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst som syftar till att skapa ett enhetligt nationellt ledningssystem för genomförandet av räddningsinsatser så att alla kommunala räddningstjänster arbetar på ett mer likartat sätt på skadeplats och i den övergri-

pande ledningen. Projektet är startat utifrån lärdomarna i ett antal nationella utredningar av större räddningsinsatser samt utifrån de statliga utredningarna En effektivare kommunal räddningstjänst samt Skogsbränderna 2018. SSBF:s nuvarande operativa ledningssystem anses av många vara väldigt väl fungerande, byggt på teori och erfarenhet samt vara anpassat för att klara väldigt höga belastningar. MSB har således uttryckligen efterfrågat vårt deltagande i projektet och SSBF deltar i projektgruppen genom räddningschefen samt punktvis i olika arbetsgrupper med medarbetare från övriga avdelningar.

Vi har även deltagit i framtagandet och implementeringen av MSB:s nationella inriktnings- och prioriteringsfunktion.

BEVIIS projektet (Bevakningsansvariga myndigheter i samverkan) leds och drivs av Polismyndigheten tillsammans med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och syftar till att väva samman olika skadeavhjälpande myndigheters sensor-data för att i realtid kunna utbyta bild, video och annan data vid händelse av en gemensam insats. Detta har bland annat resulterat i att vi kan erhålla strömmad data från polishelikopterns olika sensorer, exempelvis live video och bilder från värmekameran i samband med större bränder.

MSB:s projekt om pågående dödligt våld i offentliga miljöer syftar till att skapa ett samfällt och gemensamt agerande från hela samhället, inte bara de aktörer som arbetar på skadeplatsen, i händelse av terrorattacker eller andra aktörsdrivna händelser. SSBF har i projektet utifrån erfarenheterna från Drottninggatan, Bryggargatan och ett par andra händelser drivit utvecklingen av taktiska koncept för ett samordnat agerande av polis, räddningstjänst och ambulans. Vårt utvecklade koncept är grunden för den nationella vägledningen. Genom projektet har vi även etablerat goda samarbeten med Oslo och Köpenhamn som även de tagit stora delar av vårt taktiska koncept och infört i respektive organisation.

Därutöver bidrar vi i ett antal av Vinnovas projekt, ett exempel är Spacemetrics, ett projekt kring realtidsskapade 4D bilder med hjälp av drönare. Vi hjälper även MSB med att ta fram nationella förmågegapsanalyser för att tillsammans med flera andra europeiska länder, USA och Kanada utveckla standarder och behov av teknik- och materialutveckling för brandpersonal.

SSBF deltar även i MSB:s innovationsprojekt ERIA, Early Responders Innovation Arena. Projektet ska leda fram till användning av ett laboratorium för fullskaliga försök i verkliga förhållanden på exempelvis Revinge eller Sandö. SSBF har gett två olika förslag som kommer att testas under 2020.

I slutet av september representerade SSBF svensk räddningstjänst på International Forum to Advance First Responder Innovation (IFAFRI), Statement of Objectives (SOO) Validation Meeting Gap i Bryssel tillsammans med MSB.

SSBF har även bidragit till att stötta Region Stockholms prehospitala organisation med deras utveckling av prehospital insatsplanering. Detta i syfte att skapa likartade insatsplaneringsprocesser hos både sjukvården och räddningstjänsten med likartad insatsplanering.

Ett 20-tal medarbetare ur de högre ledningsnivåerna har deltagit i MSB:s utbildning för Förstärkt samverkan och ledning (FSOL) i syfte att kunna användas vid mäkling av särskild ledningspersonal för räddningsinsatser. Tre personer från SSBF har även deltagit i utbildning för MSB:s nationella Inriktnings- och prioriteringsfunktion (IPF).

Därtill deltar vi i ett gemensamt projekt med de andra nordiska huvudstäderna om att jämföra respektive räddningstjänst med varandra. Årets fokus har varit att jämföra responstider med varandra med hjälp av GIS- och statistikanalyser.

► Återta förmågan att röja oexploderad ammunition.

Enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) har den kommunala räddningstjänsten samma uppdrag under höjd beredskap som i vardagen, dock med vissa tillägg i förmågan. En av de uppgifter som åligger den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap är förmågan att röja oexploderad ammunition med syfte att kunna genomföra livräddning och brandsläckning i utsatta områden. Detta erhöles tidigare via civilpliktiga men då civilplikten lagts ner i Sverige måste förmågan erhållas på annat sätt. SSBF har som ett första steg i att tillskapa en sådan förmåga utbildat två brandmän som genomgått en kortare version av Försvarmaktens utbildning till röjningsledare. Efter avslutad utbildning gjordes en utvärdering som visade att utbildningen lagt en bra kompetensgrund med en djup teoretisk del samt en mycket givande praktisk del. I utvärderingen identifierades även behov av att ta fram en långsiktig strategi för fortsatt grund- och vidareutbildning inom området utifrån räddningstjänstperspektivet.

► Utveckla förmågan att genomföra sök- och räddningsinsatser i rasmassor. Utifrån lagen om skydd mot olyckor (LSO) har den kommunala räddningstjänsten samma uppdrag under höjd beredskap som i vardagen, dock med vissa tillägg i förmågan. I samband med att totalförsvarsplaneringen återupptagits i Sverige har förbundet tittat på hur vi ska kunna skapa den tilläggsförmågan och vid behov föra ut den på bredden i organisationen. SSBF har idag förmågan att genomföra sök- och räddningsinsatser i rasmassor på en av våra brandstationer¹, dock i begränsad utsträckning och i fredstida förhållanden. De typer av ras och skred som uppstår i vardagen skiljer sig en aning från förväntade scenarier i krig. Detta förmågegap har även uppmärksammats av MSB som en nationell förmågebrist. MSB har således försett storstadsregionerna med särskild utrustning och utbildning i syfte att kunna genomföra större och mer omfattande sök- och räddningsinsatser i rasmassor. Den utökade förmågan och kunskapen har även stor bäring på fredstida förhållanden då samhällets allt mer komplexa struktur, tillsammans med allt mer klimat- och naturolyckor, gör att risken för omfattande ras och skred i samhället ökar.

► Ledningsstruktur under höjd beredskap.

Vid höjd beredskap måste SSBF upprätthålla förmågan att vid behov leda från alternativa eller skyddade ledningsplatser på ett sätt som skiljer sig från vardagen. De kommunala räddningstjänstresurserna blir även en del av en större helhet i samband med höjd beredskap och kan vid behov behöva kraftsamlas i en viss riktning. Tillsammans med de statliga utredningarna som pågår om det civila försvaret gör detta att SSBF deltar i arbetet med att reda ut vissa grundläggande förutsättningar avseende ledningssystem och ledningsstrukturer i händelse av höjd beredskap tillsammans med lokala, regionala och nationella myndigheter.

Arbete pågår inom olika spår. Bland annat har behov av en samordnad och systematisk kontinuitetsplanering för att säkerställa redundans i det operativa ledningssystemet under höjd beredskap identifierats. Även en dialog gällande ledningsstrukturer inom räddningsregionen är inledd. Dock saknas fortfarande vissa förutsättningsskapande direktiv från centrala myndigheter.

► SSBF:s roll i befolkningsskyddet.

Under höjd beredskap kan vi med stor sannolikhet anta att räddningstjänsten kommer att få en betydande roll i befolkningsskyddet. Det är högst sannolikt att SSBF i det läget kommer behöva hantera flera samtidiga skadeplatser. Med anledning av detta har en första dialog med säkerhetscheferna i medlemskommunerna genomförts i syfte att reda ut planeringsansvaret kopplat till befolkningsskyddet. Det saknas dock fortfarande vissa förutsättningsskapande direktiv från centrala myndigheter. När dessa tydliggjorts kan dialogen med medlemskommunerna fortsätta.

► Tillsammans med medlemskommunerna fortsätta följa utvecklingen kring civilt försvar.

Utöver dialogen med säkerhetscheferna, se uppdrag 3.3.7, deltar förbundet dels i Stockholms stads scenarioupbyggnad tillsammans med Förvarshögskolan, dels i Länsstyrelsens analysarbete kring storskalig utrymning och som aktör i förberedelserna inför medlemskommunernas krishanteringsövningar för att nämna några aktiviteter som genomförts under året. Detta tillsammans med ständig omvärldsbevakning i frågorna kring det civila försvaret gör att SSBF, tillsammans med våra medlemskommuner, tätt följer utvecklingen kring civilt försvar. Detta i syfte att vara följsamma och hela tiden ligga i framkant i utvecklingen.

Under hösten genomfördes den regionala samverkansövningen Havsörn 2019. Övningen var ett viktigt verktyg för att tillsammans med medlemskommunerna utveckla arbetet med civilt försvar. Under övningen lades en bra grund för Samverkan Stockholmsregionens (SSR) arbete med att stärka den gemensamma förmågan att hantera omfattande samhällsstörningar. Scenariot under övning Havsörn omgärdades av gräzonsproblematik och kärnteknisk händelse. I samband med övningsplaneringen genomfördes ett antal planeringskonferenser och andra förberedande aktiviteter där SSBF deltog tillsammans med övriga övande aktörer inom SSR. Efter avslutad övning gjordes en utvärdering som bland annat beskriver områden för fortsatt utvecklingsarbete.

¹ Den nationella förstärkningsresursen urban sök och räddning (NUSAR) finns etablerad på Brännkyrka brandstation från årsskiftet 2017-2018 och är tillgänglig vid stora komplexa eller sällan förekommande räddningsinsatser med kollapsade byggnadskonstruktioner orsakade av naturhändelser, olyckor, terrordåd eller vid krig.

● **Storstockholms brandförsvär är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare**

I verksamhetsplan och budget 2019 finns sex uppdrag som syftar till att det centrala målet, att SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare, uppnås. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar

▶ **Attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens och utveckla befintliga medarbetare i linje med förbundets mål och uppdrag.**

Kompetensförsörjning är en strategiskt viktig fråga för organisationen. Under 2019 har en översyn av förbundets rekryteringsprocesser genomförts vilket lett till en förändring gällande rekrytering till brandmästare. Ett arbetsprov, som ersätter det tidigare ledningsspelet, avseende ledarskapsövningar har arbetats fram och tagits i bruk.

Rekryteringsprocessen till sommarvikarierande brandmän har utvecklats under 2019. Logistiken kring de fysiska testerna och övningarna har förändrats och har under året komprimerats till en testdag istället för två dagar, vilket underlättar för såväl de sökande som för oss.

SSBF:s rekryteringsgrupp arbetar med rekrytering till merparten av organisationens operativa befattningar. Gruppen består av elva medarbetare och representerar ett urval av organisationens befattningar. Under 2019 har rekryteringsgruppen huvudsakligen arbetat med rekrytering till brandmästare, brandförmän, ledningsoperatörer och brandmän.

Brand- och riskingenjörer är bristyrken inom räddningstjänsterna i Sverige. Under 2019 har SSBF utvecklat och testat en ny relationsskapande process för rekrytering av den konkurrensutsatta målgruppen brand- och riskingenjörer. Bedömningen är att utvecklingen nu har vänt till en mer positiv riktning. Rekrytering av nya inspektörer och ingenjörer pågår kontinuerligt, och i några fall har nyckelpersoner återrekryterats.

Under året har en utbildningsdag inom området kompetensbaserad rekrytering genomförts för nya chefer i organisationen som inte tidigare genomgått utbildning. Syftet har varit att ytterligare säkra den kompetensbaserade rekryteringen i organisationen.

Likabehandlingsplan

Likabehandlingsplanen för 2019 arbetades fram partsgemensamt i början av året. Ett antal aktiva åtgärder har formulerats. En åtgärd har handlat om att fortsätta diskussioner kring jämställdhet och likabehandlingsfrågor. Detta har genomförts genom strukturerade samtal på varje enhet under 2019. Som stöd till enheternas arbete utifrån likabehandlingsplanen finns diskussionskort. Under året har två nya diskussionskort tagits fram och kommunicerats i organisationen. Under början av 2019 jämställdhetsanpassades ytterligare en brandstation.

SSBF följer upp likabehandlingsarbetet inom ramen för den årliga uppföljningen med bland annat ett jämställdhetsindex (JÄMIX). JÄMIX visar hur jämställdheten ser ut i organisationen, inte bara antalet kvinnor och män, utan även andra viktiga aspekter på jämställdhet. Det är svårt att se positiva förändringar i jämställdhet i hela organisationen då en så stor majoritet av de anställda är män.

Jämställdhetsindex

Den årliga mätningen av JÄMIX visar att 6 procent kvinnor är tillsvidareanställda. För dagtidspersonalen är 2 av 5 yrkesgrupper jämställda (40/60) och SSBF har en jämställd ledningsgrupp. SSBF har 9 procent kvinnliga chefer.

Relationen mellan andel chefer som är kvinnor och andel anställda kvinnor bör i en jämställd organisation vara 1,0. För oss är den 1,4, men det kan även ses som ett positivt tecken att vi attraherar kvinnor till våra chefstjänster. Index ligger på 144 för dagtidspersonal och 110 för skiftgående, medianen för deltagande kommuner ligger på 119. (Uppgifterna i JÄMIX 2019 baseras på uppgifter från 2018.)

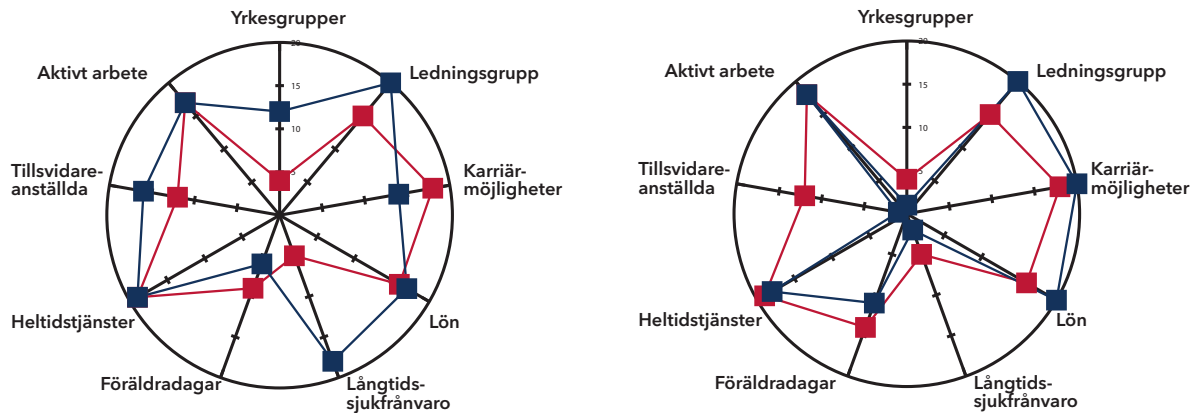

Diagram 9.1 och 9.2: Jämställdhetsindex, dagtidpersonal (till vänster) och skiftgående personalstyrka (till höger). Storstockholms brandförsvaret (blå) jämfört med deltagande kommuner (röd).

Attraktiv arbetsgivarindex

För att på ett övergripande plan kunna följa upp SSBF:s attraktivitet och utveckling tillämpas Attraktiv arbetsgivarindex (AVI). AVI beskriver de faktiska arbetsvillkoren utifrån ett medarbetarperspektiv. Årets index för såväl operativ (skiftgående) som icke operativ personal (dagtid) har ökat sedan föregående år och båda grupperna ligger nu på 142 poäng (medianen för deltagande kommuner ligger på 109). Några positiva trender är att vi har en hög andel tillsvidareanställda, låg avgång och därmed en hög organisationserfarenhet, antalet anställda per chef är lågt (9 mot medianen 11) samt att övertidsuttaget har sjunkit under 2018. (Uppgifterna i AVI 2019 baseras på uppgifter från 2018.)

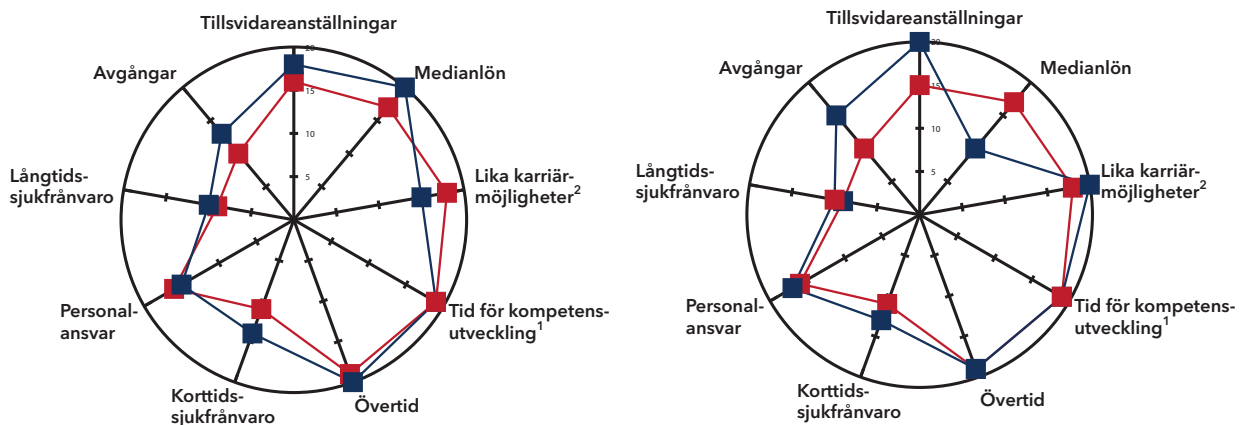

Diagram 10.1 och 10.2: Attraktiv arbetsgivarindex, dagtidpersonal (till vänster) och skiftgående personalstyrka (till höger). Storstockholms brandförsvaret (blå) jämfört med deltagande kommuner (röd).

Under försommaren tilldelades SSBF utmärkelsen ”Excellent arbetsgivare 2018” av Nyckeltalsinstitutet. Vi tillhör den grupp på 10 procent som visar bästa resultat i kategorierna Attraktiv arbetsgivare (AVI) för hela organisationen och Jämställdhetsindex (JÄMIX) för dagtidspersonal.

Planera för att (genomföra) utbildning i Skydd mot olyckor (SMO) i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Ett inledande arbete har påbörjats tillsammans med MSB för att identifiera hur ett framtida samarbete kring SMO utbildningen skulle kunna utformas. Parterna har i första skedet fokus på kvalitativ utveckling samt att kunna attrahera fler målgrupper till utbildningen. Arbetet fortsätter under nästa år för att se över möjligheter för ett fördjupat samarbete avseende de praktiska delarna i utbildningen och mentorskap.

- ▶ Stärka chefer och medarbetares engagemang och förutsättningar för att göra det bästa för att uppnå förbundets mål och uppdrag.

Samtliga nya chefer och arbetsledare har fått utbildning i arbetsmiljö, systematiskt arbetsmiljöarbete samt hälsoförbyggande åtgärder. Övriga chefer och arbetsledare har repeterat sina arbetsmiljökunskaper via Arbetsmiljöverkets webbaserade utbildning.

Samtliga chefer har informerats om Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö. De tre avdelningarna Stöd, styrning och administration, Analys och inriktning och Riskavdelningen har genomfört skyddsronder under året. Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet sker årligen och eventuella behov av åtgärder hanteras av berörd enhet.

- ▶ Fortsatt utveckling av hälsoförbyggande insatser samt en god och säker arbetsmiljö för samtliga medarbetare.

För att på ett övergripande plan kunna följa upp SSBF:s hälsoläge tillämpas Hälsoindex som utgår från inrapporterad sjukfrånvaro. Årets index för icke operativ personal (dagtid) har sjunkit från 146 till 125 och för operativ personal (skiftgående) från 134 till 130. Detta kan jämföras med annan övrig kommunal verksamhet där medianen är 109.

Kort- och långtidssjukskrivningarna har ökat något under året till 0,9 sjukfall/medarbetare och år. Av 100 tillsvidareanställda är 76 friska, d.v.s. har högst fem sjukdagar fördelat på högst tre sjuktillfällen per år. (Uppgifterna i Hälsoindex 2019 baseras på uppgifter från 2018.)

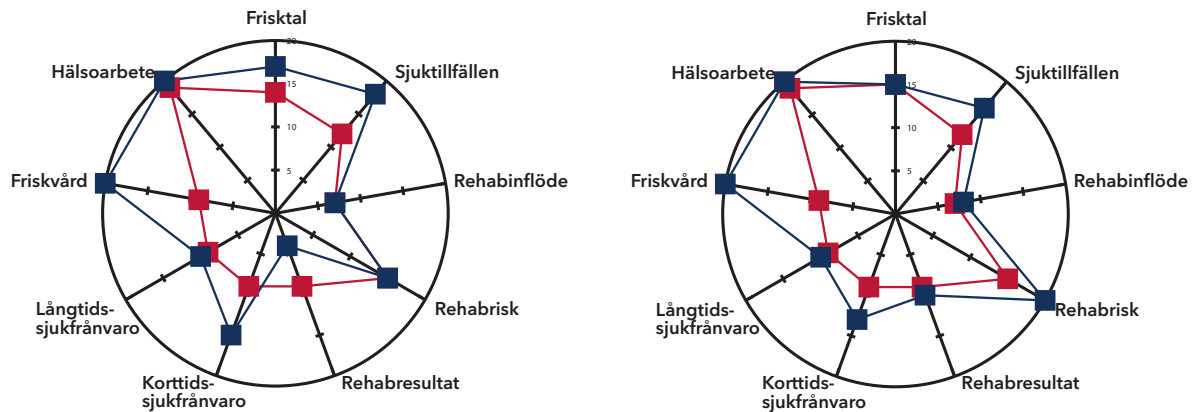

Diagram 11.1 och 11.2: Hälsoindex, dagtidpersonal (till vänster) och skiftgående personalstyrka (till höger). Storstockholms brandförsvaret (blå) jämfört med deltagande kommuner (röd).

Förebyggande hälsoarbete under 2019

- I skadepreventivt syfte har samtliga medarbetare tillgång till instruktionsfilmer, gällande rygg- och knäskola samt lyftteknik.
- Grundutbildning av sex nya testledare för fysiska test (rullband, styrka) har genomförts.
- Friskvårdsprogram så kallad friskvårdstimmen och individuella hälsotester har erbjudits personal som inte arbetar operativt.
- 39 av våra medarbetare har deltagit i ett forskningsprojekt på Karolinska Institutet gällande tidig knäartros. Syftet är att studera om individuella specifika träningsprogram kan minska behovet av knäoperationer.
- Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter om Medicinska kontroller AFS 2019:3 har implementerats. För SSBF gäller det rök- och kemdykning, dykarbete samt klättring med stor nivåskillnad. På grund av de nya reglerna har Policy för fysisk träning, friskvård och hälsa uppdaterats.
- Ny företagshälsovård som genomför riktade hälsoanalyser, ger stöd i rehabiliteringsärenden med mera är upphandlad och installerad.
- Upphandling av medicinska kontroller för utryckningspersonal är genomförd. SSBF fortsätter samarbetet med Aleris flyg- och dykmedicinskt centrum.

- Upphandling av tränings- och rehabiliteringsutrustning till alla stationer och de båda övningsanläggningarna är genomförd.
- Förbättrade träningsmöjligheter på Ljusterö brandstation med tillbyggnad av ny träningslokal och inköp av ny träningsutrustning är genomförd.
- Nya samarbeten med idrottsmedicinska kliniker har startats upp.

Avvikelsehantering för en bättre och säkrare arbetsmiljö

Respektive enhetschef tar emot och utreder de anmälningar i systemet för avvikelsehantering RIA som berör den egna enheten. Många av utredningarna hjälper till i arbetet med att skapa en bättre och säkrare arbetsmiljö i organisationen. På varje enhet finns också ett skyddsombud som hjälper till att identifiera möjliga risker i verksamheten. Enhetschef och skyddsombud samverkar kontinuerligt på respektive station och genomför varje år en skyddsrund avseende arbetsmiljön.

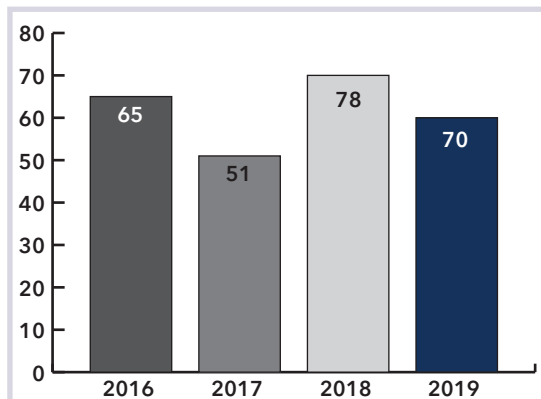

Diagram 12: Antal medicinska ärenden under perioden 2016-2019.

Medicinsk rådgivning

I de medicinska ärendena har rådgivning lämnats eller vidarekopplats till SSBF:s nätverk av specialistläkare, fysioterapeuter, naprapater eller kiropraktorer. De mest frekventa skadeärendena har berört rygg och knän.

Jämfört med 2018 har de medicinska ärendena totalt minskat med 14 procent.

Ryggåkommor har ökat med 11 procent och knäbesvär minskat med 19 procent. Skadorna har orsakats under insats/övning, bollspel, överbelastning/långvariga besvär och fritidsskador.

Krisstödsgruppen har under året stöttat brandmästare och brandmän efter mentalt krävande insatser som vid insats med många döda i brand eller bilolycka, person under tåg, suicidhändelser och olyckor med barn inblandade.

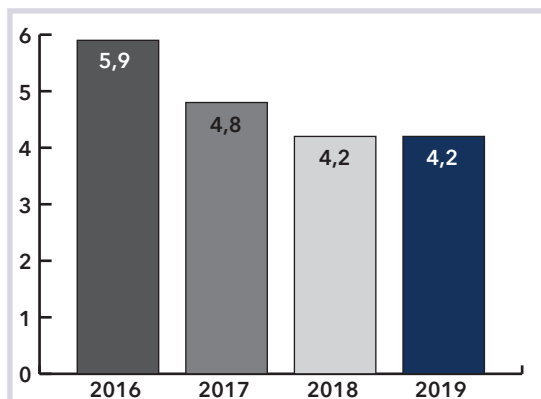

Diagram 13: Sjukfrånvaro i procent under perioden 2016-2019.

Skyddskommittén har hållit åtta möten under året. Ämnen som tagits upp är bland annat hälsoläget hos personalen, arbetsskador och tillbud, omorganisationer, nya riktlinjer och policyer och nya arbetsmetoder.

Sjukfrånvaron under 2019 ligger kvar på samma nivå som tidigare år.

Under året har 19 arbetsskador rapporterats, vilket är färre än förra året. Endast 4 skador har uppstått under insats (2 skärskador och 1 fallolycka). De flesta belastningsskadorna uppstår under fysisk träning. Färdolyckorna har skett vid färd till arbetet.

Fallolycka	Belastningsskada	Skärskada	Slag av föremål	Färdolycka	Totalt
5	7	3	2	2	19

Antal anmälda arbetsskador under 2019.

- ▶ Fortsatt arbete med följsamhet mot avtals- och villkorsfrågor i såväl anställningsförhållandet som övriga typer av avtal.

Löneöversynen för 2019 är genomförd och de nya lönerna har betalats ut under våren. Utfallet totalt för hela förbundet blev en löneökning om 2,18 procent. En lönekartläggning och analys samt handlingsplan för jämställda löner 2018 har genomförts. Ur jämställdhetsperspektiv har utvecklingen av lönestrukturen förändrats till det bättre. Några osakliga löneskillnader utifrån jämställdhetsperspektiv, kvinnor jämfört med män, kan i dagsläget inte hittas.

Överenskommelse om bemanningslösningar för huvudsemester 2019–2021

Efter partsgemensamma samtal och diskussioner förhandlade arbetsgivaren och de avtalsbärande parterna under första tertialet ett nytt lokalt kollektivavtal kallat Överenskommelse om bemanningslösningar för huvudsemester 2019-2021. Överenskommelsen bygger på den tidigare treåriga överenskommelsen, men med smärre justeringar. Överenskommelsen innebär bland annat att vi även för dessa år planerar för tre semesterperioder.

Ett krisavtal för speciella förhållanden

SSBF har på flera sätt varit behjälpliga vid framtagande av ett så kallat krisavtal. Krisavtalet är avsett att kunna aktiveras under väldigt speciella förhållanden, som till exempel skogsbränderna sommaren 2018. De normala löpande avtalen är inte anpassade för sådana förhållanden, vilket gör det väldigt svårt att till exempel bemanna en krissituation som löper under flera dagar.

Framtagande och förtydligande av en delvis ny rutin för att undvika att medarbetare hamnar i ekonomisk skuld vid tjänstledighet har framarbetats och kommunicerats till alla chefer.

En översyn av riktlinjerna för uttag av föräldraledighet har genomförts för att bättre skapa en tydlighet och förutsägbarhet såväl för medarbetaren som arbetsgivaren kring föräldraförsäkringens regelverk.

Ett arbete tillsammans med SSBF:s lönekonsult har genomförts för att säkerställa rutiner samt arbetssätt för att minimera felaktigheter.

Fortsatt arbete med följsamhet mot avtals- och villkorsfrågor i såväl anställningsförhållandet som i övriga typer av avtal. Arbetet fortsätter med att partsgemensamt utveckla löneprocessarbetet.

MBL 19 §	MBL 11 §	MBL 38 §	MBL 10 §	MBL 10, 64 §§	Överläggning
18	27	4	3	1	9

Antal genomförda informationer och förhandlingar enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL), samt överläggningar 2019.

MBL 19 §	Regelbunden information till arbetstagarorganisationerna.
MBL 11 §	Förhandling vid viktigare förändring av verksamhet eller viktigare förändring av arbetsförhållanden.
MBL 38 §	Förhandling av tilldelningsbeslut vid upphandling.
MBL 10 §:	Intresseförhandling, t.ex. om lokalt kollektivavtal, men kan också vara tvisteförhandling, t.ex. för brott mot kollektivavtal, eller MBL.
MBL 64 §:	Skadeståndskrav kopplat till tvisteförhandling enligt MBL 10 §.
Överläggning:	Forum där parterna noga diskuterar igenom lösningen av ett komplicerat problem.

En indikator på att SSBF förbättrat sin följsamhet med lag och avtal är att endast en (1) tvisteförhandling begärts och genomförts under 2019 angående påstått brott mot lag eller avtal. Detta jämfört med år 2018 då sju (7) tvisteförhandlingar begärdes för påstått brott mot olika lagar och kollektivavtalet Allmänna bestämmelser.

- ▶ Utveckla SSBF:s arbetsgivarvarumärke

Storstockholms brandförsvaret har under 2019 arbetat med att implementera en ny plattform för arbetsgivarvarumärket, det vill säga bilden av SSBF som arbetsgivare. Vi har gått från ett traditionellt sändarperspektiv i vårt sätt att kommunicera arbetsgivarvarumärket för att istället fokusera på ömsesidigt relationsbyggande med presumtiva medarbetare på en konkurrensutsatt arbetsmarknad.

I plattformen för arbetsgivarvarumärket har vi identifierat styrkor, svagheter, utvecklingsmöjligheter med mera och formulerat ett så kallat arbetsgivarlöfte. Ett arbetsgivarlöfte definieras som det sanna, attraktiva och särskiljande erbjudande

dandet från arbetsgivaren till rekryteringsmålgrupperna och detta löfte bör ligga till grund för all kommunikation som organisationen har med dem man vill attrahera, rekrytera eller behålla som anställda.

Storstockholms brandförsvares arbetsgivarlöfte är

Alla vi i Storstockholms brandförsvare räddar liv.

Några av oss räddar liv vid olycksplatsen. Andra jobbar hårt för att förhindra att människors liv och egendom förstörs genom bränder. Andra ser till att det finns förutsättningar att jobba effektivt och framgångsrikt med vårt uppdrag - att hjälpa.

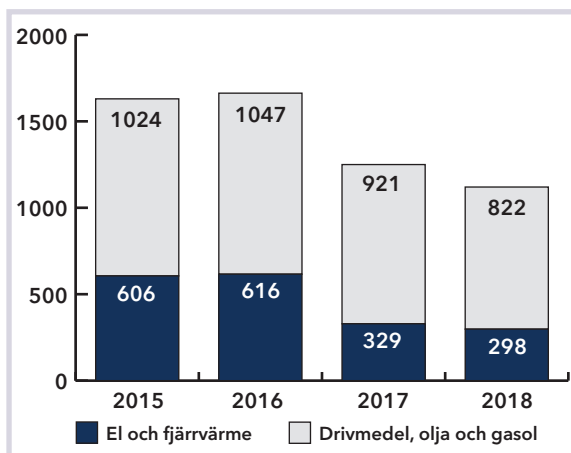
Alla åker inte på larm, men vi alla räddar liv.

SSBF:s rekryteringskommunikation har under 2019 utvecklats, såväl till vilka kanaler och vilket innehåll som i tilltal. Karriärsidorna på SSBF:s webbplats är under omarbetning.

Vi har också genomfört ett försök med en förändrad rekryteringsprocess/kandidatresa för vissa svårrekryterade befattningar (brandingenjör och brandinspektör). Processen svarar bättre mot de presumtiva medarbetarnas behov, och har konkret lett till att vi ökat attraktiviteten och kunnat rekrytera ett flertal medarbetare och börja fylla upp de stora vakanser som vid årets ingång fanns inom riskhanteringsavdelningen.

Storstockholms brandförsvaret minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling

SSBF:s ambition är att minska den negativa miljöbelastning som verksamheten ger upphov till samt att bidra till och ta ansvar för en mer hållbar utveckling. Att rädda liv, miljö och egendom med minsta möjliga miljöpåverkan är något vi strävar efter.

Under året har vi bidragit till att minska våra utsläpp ytterligare. Helårsresultatet för 2019 redovisas i första tertialrapporten 2020.

Diagram 14: Koldioxidutsläpp antal ton åren 2015-2018.

Förorenad mark är fortsatt ett prioriterat område. På några platser inom vårt område har SSBF ansvaret för att ha förorenad mark med PFAS-ämnen (PFOS). En miljöskuld från den tid då man inte hade kännedom om dessa ämnens farlighet. Föreningen har uppkommit genom att man övat brandsläckning med skum på dessa platser.

Platser under bevakning där vi sanerat och tagit hand om föroreningar orsakade av PFOS:

- Ågesta övningsanläggning
- Vallentuna (utanför brandstationen)
- Åkersberga gamla brandstation (utanför tomtgräns)

I verksamhetsplanen för 2019 finns fyra uppdrag som syftar till att bidra till det centrala målet att SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar.

Stärka förmågan att ta miljöhänsyn i verksamheten.

Året som gått har haft stort fokus på hur och om räddningstjänsten ansvarar för föroreningar i samband med sin insatsverksamhet. Ökat intresse märks både från media och övriga intressenter. SSBF har under året varit drivande för att samla ihop de större räddningstjänsterna för att tillsammans med MSB gemensamt diskutera frågan då det råder stor osäkerhet avseende räddningstjänsternas skyldigheter och ansvar för miljöpåverkan vid insats. SSBF arbetar aktivt med att implementera arbetssätt som tar större ansvar för miljön, förebygger föroreningar samt skyddar naturvärden. Fokus under året har varit att arbeta fram nya arbetssätt och metoder som tar större hänsyn till miljöaspekterna.

Under året har vi tagit fram en ny modell för sotning. Den innefattar dels en ny områdesindelning i Stockholm stad och undanröjning av det tidigare hindret att låta samma entreprenör utföra både sotning och brandskydds kontroll, dels en väg mot grönare sotning vilket innebär att krav ställs på vilken sotningsmetod som ska användas. Vidare har vi tillsammans med Stockholms stad arbetat fram ett koncept för "Grön sotning" som också innefattar användandet av transportmedel för en mindre negativ miljöpåverkan samt att informera om miljövänlig och brandsäker eldning vid brandskydds kontroll för att på så sätt också bidra till att minska luftföroreningar och utsläpp av klimatgaser och därmed bidra också till stadens miljömål. Uppfylls dessa krav så får sotaren marknadsföra sig som grön sotare. Under året har vi gått ut med en upphandling enligt den nya modellen med förväntad driftsättning under första halvan av 2020. Se även sidan 14.

En kemikalieinventering har gjorts under året i syfte att se över vilka vi verkligen behöver och om det finns möjlighet att byta till andra mera miljövänliga varianter. Inventeringen påvisade att vi har ett hundratal olika kemikalier i verksamheten varav endast drygt tjugo är miljömärkta. Under 2020 fortsätter arbetet med att fasa ut en del kemikalier samt säkerställa att vi har så stor andel miljömärkta kemikalier som möjligt med hänsyn till vårt uppdrag.

Vi arbetar kontinuerligt med att öka vår kunskap avseende användning av bästa släckmetod och rätt släckmedel på våra insatser. Ett nytt tekniskt hjälpmedel i form av digitalt insatsstöd, där vi kan få fram kartlager i realtid som exempelvis visar på vattenskyddsområde, jordarter och andra specifika förhållanden av vikt att känna till inför en släckinsats, har under året införts på alla våra brandstationer. Efter avslutad insats ska alltid val av släckmetod och släckmedel motiveras i den obligatoriska händelserapporten. Att så görs säkerställs av såväl enhetens superanvändare som enhetschef.

Under året har vi arbetat med att uppdatera och slå samman två befintliga riktlinjer till en avseende hantering och användning av skum som tillsatsmedel vid såväl övning som insats. Vi har tagit fram och analyserat underlag om skum användning under perioden 1998 till 2018. Vi har i detta arbete också identifierat och standardiserat en parameter (kryssrutor för vilken typ av skum, A eller B, som använts) i våra händelserapporter vilken tidigare låg som fritext och därmed svår att följa upp.

Ett arbete i projektform har startats i syfte att identifiera möjliga utvecklingsmöjligheter avseende miljöhänsyn under insats vid brand. Arbetet kommer att pågå också under 2020 och målet är att efter utvärdering genomföra ett antal förändringar för att minska vår miljöpåverkan vid olika typer av insatser.

Vidare deltar SSBF tillsammans med ett par större räddningstjänster i ett av MSB finansierat projekt ”Fire-imp” som är en beräkningsmodell avseende miljöpåverkan och som ska resultera i en digital plattform för lärande och utbildning inom räddningstjänster och kommuner.

I samband med arbetet kring bränder i Li-jon batterier har även miljöaspekten beaktats och ingår som en del i rapporten kring bränder i Li-jon batterier.

För att fortsatt bli diplomerade enligt standarden Svensk miljöbas måste alla anställda ha grundläggande miljökunskap. Vi har uppdaterat och förnyat vår miljöutbildning som nu också är webbaserad och som består av tre block: en introduktionsfilm, en grundläggande mera allmän utbildning i miljö och hållbarhet samt ett avslutande block som handlar om våra specifika miljöutmaningar och vårt interna miljöarbete. Alla medarbetare ska ha genomgått utbildningen senast vid utgången av mars månad och för nya medarbetare är ambitionen att utbildningen ska genomföras inom tre månader från anställningsdatum.

Vi har under året undersökt möjligheten att sortera ut matavfall på varje brandstation. Insamling av matavfall kommer att bli lagstadgat kring 2022–2023 och vi har valt att börja arbeta med detta redan nu. Detta är en vinst för både miljö och ekonomi.

► Minska utsläppen från våra transporter.

Inom förbundet har vi aktivt arbetat med att utveckla rutinerna för hur vi fördelar vår utryckande personal under arbetspassen. Vår ambition är att minska antalet personal- och fordonsförflyttningar där så är möjligt. Detta har skett genom god personalplanering och ökad framförhållning samt dialog med berörda innevarande pass.

Under året har 13 nya utryckningsklassade stationsbilar upphandlats. Dessa levereras ut till respektive brandstation i början på det nya året och kommer att bidra till minskad miljöpåverkan då de är av bättre utsläppsklass.

SSBF:s resor med flyg och tåg har gett upphov till 12,1 ton koldioxidutsläpp, vilket är en minskning med 56 procent mot föregående år. I kilometer räknat har resandet minskat med 44 procent.

► Säkerställa relevanta miljökrav i upphandlingar.

Arbetet med att säkerställa relevanta miljökrav i upphandlingar har fortsatt som en direkt följd av arbetet kring betydande miljöaspekter och i enlighet med den miljöpolicy som togs fram under föregående år. Genom att redan i anskaffningsprocessen ställa relevanta och uppföljningsbara krav har vi stor möjlighet att påverka. Under året har vi valt att fokusera på de volymer som medför störst miljöpåverkan, exempelvis när vi gör skiften i fordonsparken, där vi fokuserat på att anskaffa miljöeffektiva utryckningsfordon som klarar utsläppskraven i kombination med att kunna drivas på HVO100. Utöver de krav som kan ställas på varan eller tjänsten behöver vi också fokusera på hur vi beställer för att minimera antalet transporter genom mängdbeställningar vilket sparar både miljö och pengar.

Vi har under året utarbetat en möbelpolicy där också hänsyn till miljön tas. Utgångspunkten är att alla inköp ska ske med en miljöhänsyn och ett hållbarhetstänk.

► Analysera vår förmåga att agera vid kris och svåra samhällsstörningar till följd av klimatförändringar

Finns som en delmängd i arbetet med dels civilt försvar, dels i arbetet med att ta fram ett nytt handlingsprogram. Dialog med medlemskommunerna om hur kommunernas klimatanpassningsarbete är upplagt har inletts. Genom att få en bättre förståelse för hur kommunerna arbetar med frågeställningarna kan SSBF sedan analysera den egna förmågan att kunna möta kommunernas förväntningar på oss.

Uppdraget har omformulerats till VP 2020 och kommer inriktas till utvecklingen av SSBF:s arbete med krisberedskap samt uppstart av arbetet med kontinuitetsplanering. I det arbetet kommer klimatförändringar att ingå som en del av de risker vi behöver säkerställa vår förmåga efter.

Relevanta händelser 2016–2019 i enlighet med Svensk miljöbas

2016

- Rollen som miljösamordnare blir vakant men upprätthålls på deltid.
- Intern revision görs på alla brandstationer.
- Miljöstegen utbildar miljöombud.
- Omvärldsbevakning på tunga fordon och kravställning på Euro 6.
- Stor utredning om PFOS i vatten vid övningsområdet i Vidja. Föreläggande att vidta åtgärder samt information till boende i området.

2017

- Tjänsten som miljöstrateg tillsätts under april.
- Miljöutredning utfördes
- Nya miljöaspekter
- Bastal för CO₂-beräkning
- Avtal på el från förnybar källa
- Representanter på olika konferenser och seminarier
- Miljörevision och besök på alla brandstationer
- Test av produkter som är bättre för miljön: miljömärkt avfettningsmedel, miljömärkt lagstiftning, absorptionsmedel

2018

- SSBF påbörjar sanering av PFAS utanför Åkersberga gamla brandstation
- Ny miljöpolicy
- Ny miljöhandbok på intranätet
- Nätverket för miljöfunktioner inom räddningstjänst startas upp
- Miljöinformation har genomförts på avdelningsmöten
- Överblivet material skänkt till Chile
- Utbildningen effektivare insatser som bl.a. syftar till att minska spillvattnet vid insats.
- Deltagande i internationell övning till sjöss, hantera kemikalieutsläpp i maritim miljö
- Test av produkt som miljöbättre alternativ - Guppyfriend

2019

- SSBF inför kryssrutor för A- och/ eller B-skum i händelserapporten för att få en bättre bild av skumanvändning
- Miljöutbildning för LIA-elever och alla grupper på Täby brandstation.
- Reviderad miljöutbildning lanseras.
- Finansiering från MSB att tillsammans med andra räddningstjänster utveckla beräkningsverktyg för miljöpåverkan av "brand 2Fire_IMP".
- SSBF initierar och driver samtal med MSB och de andra större räddningstjänsterna om ansvar för miljöpåverkan vid insatser.
- Uppstart av interna projektet "Miljöhänsyn under insats vid brand"
- SSBF startar samverkan med Stockholm stad och inför modell för "Grön sotning".

● **Storstockholms brandförsvär är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället**

SSBF har flera uppdrag som är beroende av ett starkt förtroende hos enskilda och andra myndigheter. Det är också centralt för verksamheten att vi upplevs som enkelt kontaktbara och tillgängliga. Som ett exempel kan vi nämna SSBF:s uppdrag att lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör det egna verk-samhets-området. Enskilda och andra myndigheter behöver veta vart de ska vända sig samt ha förtroende för SSBF:s kompetens och de svar de får.

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vår tillgänglighet, bland annat genom en informativ webbplats, ett proaktivt mediearbete och aktiviteter som visar hur vår verksamhet bedrivs och fungerar. Genom att vara en efterfrågad aktör i egna och upparbetade kanaler och forum kan vi möta allmänheten och andra myndigheter där efterfrågan finns.

I verksamhetsplanen för 2019 finns fyra uppdrag som syftar till att bidra till det centrala målet att SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället. Nedan följer en redogörelse för det pågående arbetet kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen har genomförts i enlighet med plan under året anges med pilar i olika färg.

▶ Upphandla och påbörja implementering av ett ärende-och dokumenthanteringssystem med e-arkiv samt påbörja kravställning av ett nytt system för personalplanering.

En konsultrapport som presenterats under året pekar ett ökande behov att göra investeringar i IT dels för att kunna nyttja digitaliseringsmöjligheter, dels för att ha en tillfredsställande IT-säkerhet. Ett omtag i arbetet med att skapa förutsättningar för kommande digitalisering har pågått under året och renderat i förändrad prioritering. Syftet har varit att förbundet ska få ihop resurserna och takta utvecklingen i de olika projekten med de mellanliggande beroenden som de olika projekten har till varandra såväl som till ekonomi och personalresurser.

Den planerade upphandlingen av nytt ärende och dokumenthanteringssystem har skjutits fram till följd av förändrad prioritering. Arbetet med ett nytt personalplaneringssystem är påbörjat. Arbetet med att ta fram en modell för att klassificera SSBF:s information utifrån tidigare genomförd processkartläggning färdigställdes under året. Under året har ny IT-driftleverantör handlats upp och för att möta de ökande kraven på IT-säkerhet har även en IT-säkerhetsupphandling genomförts.

▶ Utveckla systemet av kanaler, aktörer och budskap i syfte att säkerställa effektiv kommunikation.

Under våren 2019 gick arbetet med att bygga upp en ny internwebb (intranät) för SSBF in i en intensiv fas. Många personer inom organisationen deltog i arbetet med att bygga upp och utveckla den nya internwebben. Nya redaktörer från alla avdelningar och enheter utbildades också. I juni lanserades så SSBF:s nya intranät. Arbetet med det nya intranätet tog 15 månader. Intranätet innehåller 260 fasta sidor, 200 dokument, ett 25 tal löpande nyhetsartiklar, en stor mängd bilder och över 1 000 sidor dokumentation.

Det nya intranätet fungerar nu som digitalt nav för medarbetaren och innehållet anpassas efter vem som loggar in. Det är en modern webb där SSBF lyft tio år såväl i teknikplattform som i sättet att tänka kring internkommunikation – där användarens förväntningar och behov sätts i centrum. Många medarbetare inom organisationen har engagerats och deltagit i arbetet med att ta fram den nya internwebben, och deltar i det kommande kontinuerliga vidareutvecklingsarbetet.

Lanseringen av det nya intranätet var den sista pusselbiten i det omfattande arbete som har gjorts sedan 2016 med att modernisera och etablera en modern infrastruktur för SSBF:s kommunikation. Förbundet har under åren 2016–2019 tagit fram en ny externwebb, ny internwebb, ny lösning för interna digitalskyltar, utvecklat närvaron i befintliga och nya sociala kanaler samt etablerat en ”röst” för SSBF i rörlig kommunikation via filmmedium. Kommunikationen bidrar därmed till att förebygga olyckor, minska skador och skapa trygghet för dem som bor och vistas i Storstockholm

- ▶ Stärka chefer och medarbetares kommunikativa förmåga så att dialogen vid såväl interna som externa relationer bygger på respekt, fakta och professionalitet.

Att öka den kommunikativa förmågan i organisationen är en viktig och central uppgift inom området kommunikation. Under åren 2016–2019 har ett systematiskt arbete med att öka chefers och medarbetares kommunikativa förmåga genomförts. Vi har höjt medvetenheten och kunskapen kring hur kommunikation med utgångspunkt i att allt vi gör kommunicerar och sänder signaler. Kommunikation som ledningsverktyg är etablerat i förbundets ledning, med god spridning ut i organisationen.

Om vi vill vara framgångsrika i vår verksamhet räcker det inte bara med att göra ett gott arbete, även om det givetvis är grunden – vi måste också beakta och vårda bilden av det arbete vi gör, så att den samlade upplevelsen av SSBF internt och externt, dvs. vårt varumärke, blir tydlig, korrekt och sann.

Under 2019 har arbete löpande genomförts med att utbilda och stödja befattningshavare i vilkas arbetsuppgifter det ingår att ha kontakter med och lämna information till media. Det handlar t.ex. om ledningsoperatörer, vakthavande brandingenjörer men även enskilda specialister och handläggare.

Stöd till chefers kommunikation planeras och har också genomförts löpande, bland annat kring de centrala planeringsprocesser som pågår i förbundet (VP och HP).

- ▶ Utveckla ett IT-system för uppföljning av sotning och brandskyddskontroll.

SSBF har genomfört kravanalysarbete i syfte att kunna utveckla ett IT-system för uppföljning av lagstadgad sotning och brandskyddskontroll. Systemet ska användas som kontrollbok för sotningsverksamheten inom distrikten och implementering påbörjas i samband med att nya entreprenörer kontrakteras. SE även sidan 14.

● **Storstockholms brandförsvaret nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning**

I verksamhetsplanen för 2019 finns fem uppdrag som syftar till att bidra till det centrala målet att SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning. Nedan följer en kort redogörelse för pågående arbete kring dessa. I vilken grad uppdragen i verksamhetsplanen förväntas genomföras under året anges med pilar.

- ▶ Samlokalisera inre och yttre ledning på Johannes samt förbereda en anpassning av huvudkontorets lokaler utifrån ett organisatoriskt helhetsperspektiv.
Arbetet med framtagande av en lokallösning för samlokaliseringen har för stunden stoppats med anledning av att Fastighetskontoret är i behov av en genomlysning avseende samtliga fastighetsprojekt. Inriktning om flytt av RC Mitt från Täby till Johannes brandstation (namnbyte skedde vid årsskiftet) ligger alltjämt kvar.

- ▶ Säkerställa att SSBF har ett ändamålsenligt säkerhetsskydd avseende informationssäkerhet, tillträdesbegränsning och säkerhetsprövning.
Arbetet med att säkerställa att SSBF har ett ändamålsenligt säkerhetsskydd har pågått under hela året. Säkerhetsskyddsanalyser har genomförts i samarbete med de olika verksamhetsdelarna och korrigerande åtgärder har vidtagits under hand avseende informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet. I huvudsak har det handlat om åtgärder för att tillse att säkerhetsskyddsklassade uppgifter inte röjs, förstörs eller ändras. Vidare har vi sett över och skärpt tillträdet till alla våra anläggningar.

Många av våra medarbetare får inom ramen för sin befattning ta del av säkerhetsskyddsklassade uppgifter. Dessa befattningar är nu placerade i säkerhetsklass och medarbetarna har genomgått säkerhetsprövning med tillhörande registerkontroll.

Förslag på en definierad hotbild mot SSBF har arbetats fram som till största del baseras på säkerhetspolisens dokument "Hot mot säkerhetskänslig verksamhet", men även på andra källor såsom Försvarmakten, MSB och andra samhällskritiska verksamheter. Utbildning av stora delar av personalen i olika ledningsroller har genomförts. Övning "Havsörn" som gick av stapeln under hösten har också analyserats med avseende på säkerhet och vissa åtgärder har vidtagits som ett resultat av det.

En renodlad policy avseende informationssäkerhet har tagits fram men är ännu inte beslutad. Policyn beräknas kunna fastställas av direktionen vid deras första sammanträde 2020. Under året har ett digert arbete skett med att värdera och klassificera all information

- ▶ Skapa förutsättningar för samt stödja arbetet med ett systematiskt säkerhetsarbete på lokal nivå.
Under 2018 genomfördes risk- och sårbarhetsanalys (RSA) på åtta brandstationer och under året fortsatte arbetet på de resterande sju brandstationerna. Tre av riskanalyserna behöver dock kompletteras och färdigställas under januari, men vår bedömning är ändå att uppdraget är utfört då vi nu har skapat förutsättningar för att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete i hela organisationen.

Föregående års riskanalyser har sammanställts och utvärderats. De förbättringsåtgärder som identifierades var att förbättra brand- och inbrottsskydd, säkerställa rutiner för personalens säkerhet i samband med yrkesutövning, tillse en grundläggande IT-säkerhet samt borga för att SSBF som samhällsviktig verksamhet kan utföra sitt uppdrag såväl i vardagen som i kris. Arbetet med att vidta korrigerande åtgärder från föregående års riskanalyser har pågått under hela året och fortsätter även under nästa år.

- ▶ Ta fram handlingsprogram för 2021–2023.
Handlingsprogrammet är ett lagstadgat (lagen om skydd mot olyckor) styrdokument som beslutas av SSBF:s direktion. Lagen omfattar förebyggande verksamhet, räddningstjänst samt efterföljande åtgärder. Arbetet med att ta fram ett handlingsprogram inbegriper flera delmoment som: analys av riskbild, analys av omvärld och framtid, förmågebeskrivning och val av ambitionsnivåer.

I början av året, efter ett års uppehåll, återupptog förbundet arbetet med att ta fram nytt handlingsprogram (HP) för 2021–2023. Detta då innevarande HP 2016–2019 prolangerats till att gälla även under 2020. Arbetet under året har bedrivits brett inom förbundet och dialog har skett mellan de berörda verksamhetsområdena med expertkompetenser, till exempel kring miljö- och hållbarhetsfrågor och civilt försvar. Under hösten har internremisser gått ut till avdelningarna för att försöka fastställa SSBF:s förmåga utifrån typsituationerna samt att besluta om vilka utvecklingsmål som ska gälla för kommande HP. Som utgångspunkt i arbetet har de tidigare utvecklingsmålen från HP 2016–2019 (2020) och utvecklingspaketen från Riskhanteringskonceptet och Räddningstjänstkonceptet legat till grund i framtagandet av förslag till nya utvecklingsmål.

I slutet av 2019 togs ett beslut av direktionen om att prolongera handlingsprogrammet ytterligare ett år, varför nuvarande HP 2016–2019 (2020) kommer att gälla också under 2021. Syftet var att på ett bättre sätt kunna hantera de ekonomiska utmaningar förbundet står inför de kommande åren. Arbetet med handlingsprogrammet pausades därför i väntan på ytterligare direktiv och inriktningar och arbetet återupptas under 2020.

► Utveckla SSBF:s långsiktiga ekonomi- och verksamhetsplanering.

Sedan ett flertal år är såväl ekonomi som verksamhet i balans, men förbundet behöver långsiktigt skapa/säkerställa en ekonomisk hållbarhet kopplat till givna uppdrag. Förbundet påbörjade under året arbetet med att utveckla den interna styrningen genom att göra en genomlysning av olika kostnadsbärarens påverkan på den långsiktiga ekonomiska planen. Den ekonomiska analysen har gjorts i samarbete med konsultföretaget EY. I analysen görs även jämförelser med andra räddningstjänster (Södertörns brandförsvar och Räddningstjänsten Syd) i syfte att hitta likheter, synergier samt effektiviseringspotentialer.

Analysen ger en genomarbetad bild över förbundets kostnader och intäkter och vad som åstadkoms med insatta medel samt idéer och tankar för det fortsatta arbetet med att långsiktigt säkerställa en ekonomi i balans. I analysen föreslås även ett antal generella effektiviseringsområden.

Arbetet med att analysera förslagen i rapporten har påbörjats under hösten och kommer att fortgå under 2020. Det fortsatta effektiviseringsarbetet kommer att kompletteras med en jämförelse med Oslo och Köpenhamns räddningstjänster.

Förbundet har av direktionen fått i uppdrag att ta fram och redovisa en känslighetsanalys över prognostiserade intäkter och kostnader på tio års sikt, vilken bland annat ska ligga till grund för planeringen av överskottsmålet från och med år 2021.

Efter beslut av direktionen kommer arbetet med att skapa en långsiktigt hållbar ekonomi för förbundet att samordnas av en särskild delegation, Framtidsdelegationen. Den består i nuläget av ägarföreträdare från Stockholms och Solna stad samt förbundsledningen.

Ett omfattande planerings- och effektiviseringsarbete kommer att genomföras under 2020.

Ekonomisk redovisning 2019

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Storstockholms brandförsvaret är ett kommunalförbund vars medlemskommuner finansierar huvuduppdraget genom medlemsavgifter. Förbundet ska enligt förbundsordningen, för medlemskommunernas räkning, fullgöra de uppgifter som är obligatoriska för en kommun att utföra enligt följande lagar:

- lag om skydd mot olyckor.
- lag om brandfarliga och explosiva varor.
- lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Förbundet kan dessutom biträda medlemskommunerna i den omfattning som respektive kommun och förbundet slutit avtal om och förbundet erhåller full kostnadstäckning för uppdraget samt att samtliga uppdrag enligt denna paragraf särredovisas i förbundets budget och redovisning. Storstockholms brandförsvaret har som mål att redovisa ett icke negativt resultat och där investeringar finansierats genom det egna kapitalet.

I verksamhetsplan och budget 2019 framgår att ”en god ekonomisk hushållning är en förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi”.

Budget för 2019 utgår från beslutade medlemsavgifter om 414 kr per invånare och 17 000 kr per kvadratkilometer fast mark, totalt 589,3 mnkr. Fördelningen mellan medlemskommunerna redovisas i tabellen nedan.

Invånarantalet har ökat med 21 861 invånare jämfört med 2018. Övriga intäkter i budget för 2019 uppgick till 85,0 mnkr.

Förbundet redovisar tertialvis till medlemskommunerna en prognos över det ekonomiska utfallet liksom utfallet över verksamheten i enlighet med förbundsordningen.

(tkr)	2019	2018
Danderyd	14 065	13 968
Lidingö	20 051	19 913
Solna	33 330	32 676
Stockholm	395 385	390 530
Sundbyberg	20 611	19 919
Täby	30 175	29 753
Vallentuna	19 849	19 687
Vaxholm	5 870	5 783
Värmdö	25 441	24 843
Österåker	23 539	23 193
Summa medlemsavgifter	589 315	580 265

Måluppfyllelse

Förbundet har i likhet med tidigare år arbetat fullt ut i enlighet med framtaget handlingsprogram för åren 2016 till 2019 (2020). Handlingsprogrammet är i grunden styrande för hur verksamheten planeras och bedrivs och i alla väsentliga delar har vi mött uppsatta målnivåer i verksamhetsplanen för 2019. Av de totalt 51 uppdrag som vi redogjort för har vi genomfört 44 i enlighet med plan, för sex av uppdragen har vi inte riktigt nått hela vägen fram och bedömningen framgår under respektive uppdrag och vad gäller ett av uppdragen kopplat till planerad IT-utveckling har vi under året fått göra omprioriteringar till förmån att handla upp ny IT-driftleverantör samt upphandling av IT-säkerhetsleverantör.

Mål, indikatorer och måluppfyllelse

Mål: SSBF verkar förebyggande mot olyckor och stärker de enskildas förmåga att själva förebygga och agera.

	Mått	Indikator/målvärde	Resultat
Utvärdering efter genomförd brandskyddsutbildning.	Deltagarnas nöjdhet med brandskyddsutbildningen.	3,7 (av 4,0)	3,8
Antal genomförda brandskyddsutbildningar.	Antal från medlemskommuner och övriga kunder.	Enligt efterfrågan	85
Företagarnas nöjdhet med myndighetsutövningen (Insikt).	NKI (Öppna jämförelser)	Minst bebehålla NKI för respektive kommun.	Uppfylls ¹
Tillsyn utifrån utifrån upprättad tillsynsplan.	Antal och andel inventeringsbesök som föranlett åtgärd.	Volym	777 varav 226 har föranlett åtgärd
Biträda Polisen och andra myndigheter vid utredning av olyckor.	Antal och andel utfärdade sakkunnigutlåtanden, vittnesmål.	Enligt efterfrågan	85
Antal genomförda olycksundersökningar	Antal	Behovsstyrt	24
Svarstid på inkomna remisser från andra myndigheter inom SSBF:s uppdragsområde.	Andel som besvarats inom tre veckor.	90 %	88 % ² 811 st
Samtliga sotningsobjekt brandskyddskontrolleras enligt tidsfrist.	Antal genomförda brandskyddskontroller.	100 %	98 % ³
Samtliga sotningsobjekt sotas/rengörs enligt tidsfrist.	Antal genomförda sotningar.	100 %	95 % ³
Beslut om tillstånd av brandfarlig och explosiv vara ska fattas i normala/okomplicerade ärenden inom tre veckor efter inkommen ansökan med komplett underlag.	Andel som besvarats inom tre veckor.	100 %	96 % ³
Vid komplexa ärenden ska beslut meddelas inom föreskrivna tre månader.	Andel ärenden som besvarats inom tre månader.	100 %	99 % ⁴

¹ Öppna jämförelserrapporten presenterades under våren 2019: Solna 87 (84), Stockholm 85 (85), Täby 89 (83), Värmdö 76 (-), Österåker 88 (75). Snitt i Sverige 81 (79). Föregående år inom parentes.

² Avser remisser plan- och bygglagen, alkoholserveringstillstånd och sakkunnigutlåtanden. Remisser med längre svarstider har inväntat svar från andra myndigheter.

³ Entreprenörer rapporterar underlag på fristuppfyllnad utifrån sina respektive register. Viss osäkerhet i underlaget då SSBF inte har system att kontrollera dem. En digital plattform håller på att tas fram för att säkerställa registerinnehåll och tillförlitlig uppföljning. Den digitala plattformen kommer implementeras hos entreprenören i anslutning till att sotningstjänster upphandlas och nya avtal tecknas.

⁴ Ansökan om ofullständiga beslutsunderlag innebär kompletteringar vilket medför att hanteringstiden ökar.

Kvalitetsmål: SSBF:s hjälp till de enskilda vid räddningsinsatser har god kapacitet, noggrannhet och robusthet.

	Mått	Indikator/ Målvärde	Resultat	Kommentar
Kapacitet: SSBF ska kunna genomföra fler samtidiga insatser mot frekvent förekommande olyckor.	Antal insatser som inte kunnat genomföras pga. fler samtidiga insatser	0	0	
Kapacitet: SSBF ska kunna genomföra en mycket omfattande räddningsinsats mot stora olyckor.	Antal genomförda mycket omfattande räddningsinsatser vid stora olyckor	Volym	1	Enbart en händelse har krävt mer än 100 resurstimmar år 2019
	Antal samtidiga omfattande räddningsinsatser vid stora olyckor	Volym	0	
Noggrannhet: SSBF ska inte, efter avslutad räddningsinsats, behöva återvända till samma plats och olycka för ny räddningsinsats.	Antal fall SSBF behövt återvända till samma plats och olycka för ny räddningsinsats ska minska.	0	26	26 ¹ gånger av totalt 10 900 larm (0,24%) - 24 bränder i skog och mark - 1 brand i fordon - 1 brand i kolonistuga
Robusthet: SSBF ska ha god förmåga att motstå störningar och upprätthålla sin räddningsverksamhet.	Antal fall SSBF inte kunnat upprätthålla sin räddningstjänstverksamhet till följd av störningar.	0	0	Störningar i form av driftavbrott SSRC har uppstått i mindre omfattning men hanterats enligt rutiner för reservdrift och plan för samverkan med bl.a. SBFF.

¹ I huvudsak samtliga insatser som återvänt till uppstod under två dagar i maj då det skedde ett mycket stort antal bränder i aspludd. Det stora antalet samtidiga händelser gjorde att enheterna i vissa fall var tvungna att avbryta släckinsatsen för att prioritera nytt viktigare larm. Men det finns även indikationer på att personer tänt på aspluddet igen efter att vi släckt och därav varit tvungna att återvända.

Kvalitetsmål: SSBF är förberett att snabbt och effektivt ingripa när den enskilda inte själv kan hantera en olycka.

	Mått	Indikator/ Målvärde	Resultat	Kommentar
Medianen av responstiden ska minska ¹ .	Jämförelse (hh:mm:ss) med föregående år.	00:08:14	00:07:55	Våra egna beräkningar redovisas. Nästa Öppna jämförelse-rapport färdigställs inför årsredovisningen 2020.
Responstiden vid olyckor ska understiga 13 minuter i 90 % av fallen ² .	Andel olyckor där responstiden understiger 13 minuter	90 %	86 %	Av de händelser som inträffade inom SSBF:s geografiska område var 9 348 bedömda som olycka/tillbud vid utlarmning. För 7 960 av dessa var vi framme inom 13 min.
Responstiden vid olyckor ska dock inte överstiga 20 minuter på platser med fast vägförbindelse	Andel olyckor där responstiden understiger 20 minuter vid fast vägförbindelse.	100 %	95 %	90 % av insatserna hade en larmhanteringstid som var längre än 2 minuter vilket indikerar att SSBF inte blev larmade i första skedet.
Responstiden vid olyckor ska dock inte överstiga 60 minuter på öar utan fast vägförbindelse.	Andel olyckor där responstiden understiger 60 minuter på öar utan fast vägförbindelse	100 %	95 %	3 larm av 62 har överstigit en responstid över 60 minuter. Det är: en brand i fordon/fartyg, en segelbåt som har gått på grund och ett begränsat läckage av drivmedel.

¹ De uppdrag som inkluderats vid uppföljningen av responstiden är när det vid utlarmningen har bedömts vara en olycka/tillbud samt vid hjärtstopplarm.

² För att uppnå en responstid om 13 minuter vid olyckor krävs schablonmässigt att larmhanteringstiden understiger 2 minuter, anspänningstiden understiger 1,5 minuter och körtiden understiger 9,5 minuter.

Mål: SSBF minskar negativ miljöpåverkan och bidrar till en mer hållbar utveckling.

Mått	Indikator/Målvärde	Resultat	Kommentar
Extern revision av minskad miljöbelastning i enlighet med kraven i Svensk miljöbas	Godkänd enligt revision och erhåller miljödiplom	Godkänd	Förnyat diplom erhöles 2019-02-17
Utbildningskvot miljöutbildning	100 %	9 %	Utbildningen är lanserad i slutet av året och uppföljning kommer att ske per 2020-03-31, därav låg utbildningskvot.
CO ₂ från energi och transporter ska minska (ton).	Lägre än föregående år	1120 ton	Statistik för 2019 ännu inte tillgängliga. Resultatet avser 2018. Utsläpp för 2017 var 1240 ton CO ₂ .
Andel egna upphandlingar där relevanta miljökrav följs upp.	100 %	100 %	8 upphandlingar

Mål: SSBF är en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens och god arbetsmiljö som har engagerade medarbetare.

	Mått	Indikator/ Målvärde	Resultat	Kommentar
		Operativ/icke operativ	Operativ/icke operativ	
SSBF ska vara en attraktiv arbetsgivare som attraherar nya medarbetare och utvecklar redan anställda medarbetare.	Arbetsgivarindex (AVI)	120/130	142/142	Uppnått
	Hållbart medarbetarindex/ Medarbetarenkät	82 (2017). Nytt målvärde sätts 2020	-	Enkät ej utförd 2019.
Sammanställningen av SSBF:s medarbetare ska spegla samhällets sammansättning utifrån kompetensbehovet.	Jämställdhetsindex (JÄMIX)	115/130	110/144	Mål uppnått för icke operativa. Se sidan 33.
Den fysiska och psykiska hälsan hos SSBF:s medarbetare ska öka. Riskerna för arbetsskador ska beaktas och förebyggas.	Sjukfrånvaro- och arbetsskadestatistik	Lägre eller lika med 2018	Uppfylls	Se sidan 36.
	Hälsindex	105/120	125/130	Se sidan 35.

Mål: SSBF är tillgängligt för de enskilda och en efterfrågad aktör i samhället

Mått	Indikator/ Målvärde	Resultat	Kommentar
Antal besökare på webb och sociala medier.	Antal	Antal användare (besökare): 181 205 Antal besök: 248 317 Antal sidvisningar: 955 000 Antal följare Instagram: 4 500 Antal följare Facebook: 10 900	Antal användare (besökare): 178 841 Antal besök: 248 315 Antal sidvisningar: 1 006 950 Antal följare Instagram: 1450 Antal följare Facebook: 10 200
Nöjd kundindex, NKI, medborgare (SCB).	Bibehålla eller öka jämfört med föregående mätning	Spridning SSBF:s kommuner: 63-80 Genomsnitt i landet: 76,9	7 av SSBF:s medlemskommuner har deltagit i SCB:s undersökning 2017. 6 ligger på samma nivå eller bättre jämfört med föregående mätning. En kommun, Vaxholm, redovisar ett lägre resultat.

Mål: SSBF nyttjar sina resurser effektivt och har en god ekonomisk hushållning

Mått	Indikator/ Målvärde	Resultat	Kommentar
Prognossäkerhet	+/-2 %	Uppnått	I förhållande till budget och prognos i tertiärrapport 2.
Självfinansieringsgrad om minst 100 %	100 %	Uppnått	

Ekonomiskt resultat

Förbundet har i likhet med tidigare år arbetat fullt ut i enlighet med framtaget handlingsprogram för åren 2016 till 2019 (2021). Handlingsprogrammet är i grunden styrande för hur verksamheten planeras och bedrivs och i alla väsentliga delar har vi mött uppsatta målnivåer i verksamhetsplanen för 2019.

Förbundet visar ett positivt resultat för 2019 på 134 tkr. Resultatet avviker från marginellt mot såväl lagd budget som prognos efter både första och andra tertialen då resultatet förväntades gå mot noll. Ingångsvärdena för 2019 var en budget i balans där verksamheten skulle bedrivas i stort sätt oförändrad gentemot 2018.

Intäkter

Storstockholms brandförsvars huvudsakliga intäkter omfattar tillsyn och tillståndshantering, automatlarm, operativa intäkter som är kopplade till vissa typer av uttryckningar, extern utbildning, lokaluthyrning och övriga bidrag. Den enskilt största posten, som också är svårast att prognosticera, är intäkterna från automatlarm. Osäkerheten vad gäller intäkterna är stora då vi inte styr larmfrekvensen för dessa automatgenererade larm och som visar stor variation över året. I likhet med föregående år överträffas såväl budget som prognos och den positiva budgetavvikelsen uppgår till 6 431 tkr. Andra intäkter som visar en positiv utveckling kan hänföras till en utbildningsinsats om vikten att fakturera Brandskyddsföreningen efter utförd restvärdesräddning.

Personalkostnader

Kostnader för personal inklusive pensionsavsättningar är förbundets största kostnadspost och allokeringar drygt 72 procent av de totala verksamhetskostnaderna. Årets personalkostnader inklusive pensionskostnader uppgår till 489 748 tkr. Detta är en negativ budgetavvikelse på 9 325 tkr. Den genomsnittliga lönekostnadsökningen i samband med lönerevisionen var 2,18 procent.

Kostnaden för personal har ökat med 18 769 tkr jämfört med föregående år och beror till största del på skuldförändring kopplat till den uttryckande personalens pensionsavsättning som förvaltas i förbundets egen regi. Skuldförändringen jämfört med årets ingående balans uppgår till 766 tkr och påverkar utfallet i negativ bemärkelse också i jämförelse med 2018 då skuldförändringen istället förbättrade resultatet med 12 480 tkr. Pensionsrätten inarbetas löpande av personalen och personalstyrkan inom denna kategori är relativt konstant över åren men variationerna i prognoserna för pensionsavsättningarna gör det svårt att uppskatta vad den faktiska avsättningen i slutet på året kommer att bli. Också den förmånsbestämda ålderspensionen uppvisar ett högre utfall än den prognos som KPA angav inför året. De löpande premierna under året har varit i nivå med budgeterat men årsregleringspremien i december uppgick till 3 089 tkr (exklusive löneskatt) vilket också avviker från den prognos KPA angav inför året.

Hyreskostnader

Hyreskostnader uppgår till 38 637 tkr vilket är en positiv budgetavvikelse om 457 tkr då vi reglerat en del av den inbetalda självkostnadshyran mot underhållsåtgärder som inte blivit utförda men som ingår i hyran. Redan i budget togs höjd för detta i likhet med föregående år.

Övriga kostnader

Övriga kostnader för drift uppgår totalt till 120 522 tkr. Bland de övriga driftkostnaderna finns de större kostnadsposterna IT och telekommunikation, köpta tjänster, fordon, fastighetsdrift, materiel samt kommunikation och utbildning. Sammantaget har den övriga driftskostnaderna ett underskott jämfört med budget på 1 224 kr. Jämfört med 2018 har de övriga driftkostnaderna minskat med 1 378 tkr.

Fordonskostnader överstiger budget med 1 850 tkr och avvikelsen är hänförlig till ökade underhålls- och reparationskostnader för stora räddningsfordon men även underhåll av båtar blev mera kostsamt än förväntat. Även utfallet för reparation av övrig utrustning bidrar till budgetavvikelse.

Vidare har vårt arbete med förbättrad IT-säkerhet medfört ökade kostnader under året i form av ökade konsultkostnader och licenser och redovisar ett underskott om 1 750 tkr.

Kostnaderna för fastighetsdrift uppvisar ett överskott mot budget med 2 165 tkr.

Avskrivningar

Kostnaderna för planliga avskrivningar på förbundets anläggningstillgångar uppgår till 19 140 tkr och följer i stort sett budget. Jämfört med 2018 har avskrivningskostnaderna ökat med 2 129 tkr vilket beror på att tre nya släckfordon levererades under december samt att ibruktagandet av RAKEL-utrustning försenades.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna består av bankavgifter, övriga räntekostnader och den finansiella delen av förbundets pensionsavsättning. De finansiella kostnaderna uppgår totalt till 14 816 tkr jämfört med budgeterade 17 050 vilket ger en positiv avvikelse med 2 234 tkr. Den finansiella delen av förbundets pensionsskuld uppgår till 14 356 tkr. SSBF betalar inlåningsränta på det kapital som finns på bankkontot varför merparten av förbundets kapital återfinns på skattekontot.

Väsentliga personalförhållanden

Antalet anställda i förbundet per den 31 december 2019 var 735 stycken varav 41 deltidanställda brandmän (RiB). Därutöver har vi 155 frivilliga brandmän i våra räddningsvärn ute på öarna. Inför sommaren 2019 rekryterades 35 sommarvikarier, 20 av dessa fick sedan tillsvidareanställning. Ytterligare fyra av sommarvikarierna kommer att få tillsvidareanställning i januari 2020.

Sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som föregående år, 4,2 procent. Antalet långtidssjukskrivna har fortsatt att vara lägre än tidigare år och vi fortsätter att aktivt följa upp långtidssjukskrivna med rehabiliteringsåtgärder genom ett nära samarbete med företagshälsovården och ett organiserat nätverk av rehabiliteringsinsatser som hjälper till med adekvat kvalitetsträning i syfte att återfå de sjukskrivna i tjänst så fort som möjligt. Flertalet sjukskrivna har återkommit i tjänst eller bedöms göra detta i närtid.

Personal	2019	2018	2017	2016	2015
Antal anställda ¹	735	751	737	732	729
män	681	704	694	692	692
kvinnor	54	47	43	40	37
Sjukfrånvaro (%)	4,2	4,2	4,8	5,9	6,8
män	3,6	3,4	-	6,7	-
kvinnor ²	9,0	11,6	-	3,9	-
29 år eller yngre	2,6	3,52	6,7	4,6	1,6
30 - 49 år	3,5	3,78	3,3	4,9	3,8
50 år eller äldre	5,7	5,21	7,0	8,1	13,9

¹Varav 41 stycken tillhör deltidstyrkan. Därutöver har förbundet även 155 frivilliga brandmän kontrakterade och som tillhör räddningsvärnen.

²Det höga sjuktalet för kvinnor ska inte tolkas som att kvinnor är mer sjuka än män. Då vi har få kvinnor i förbundet så ger ett par enstaka långtidssjukskrivningar hos kvinnor högre sjuktal än det skulle ge för männen. Förbundet jobbar aktivt med rehabilitering för att få tillbaka långtidssjukskrivna i tjänst.

Investeringar

Förbundets investeringar uppgick 2019 till 27 823 tkr vilket är 2 127 tkr under vad som budgeterades för året.

Årets investeringar i fordon utgörs av två släck- räddningsfordon, en stegbil, ett lastväxlarfordon, åtta utryckningsklassade personbilar, en lastväxlartank samt ett transportfordon för sammantaget 24 274 tkr. Inom material har träningsutrustning införskaffats för 617 tkr. Inom byggnader och anläggning utgörs investeringarna av fjärrvärmeanläggning till Täby brandstation, en kompressor för totalt 1 894 tkr. IT-investeringar består av tilläggsutrustning till Rakel, larm och kameraövervakning till våra brandstationer samt upparbetade kostnader för programvaruutveckling för ett nytt sotningsregister som kommer att färdigställas under första kvartalet 2020 för 1 038 tkr

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Fordon och materiel	24,9	22,3	25,5	26,4	23,2
Byggnader och anläggningar	1,9	1,0	0,0	0,1	0,6
IT	1,0	6,3	1,1	0,7	0,0
Summa investeringar	27,8	29,6	26,6	27,2	23,8

Resultatöversikt

(mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter	93,6	85,0	98,2	84,4	85,7	85,5
Jämförelsestörande intäkt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	93,6	85,0	98,2	84,4	85,7	85,5
Verksamhetens kostnader	-668,0	-657,2	-647,9	-632,4	-607,4	-588,9
Jämförelsestörande kostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-668,0	-657,2	-647,9	-632,4	-607,4	-588,9
Verksamhetens nettokostnad	-574,4	-572,2	-549,7	-548,0	-521,7	-503,4
Medlemsavgifter	589,3	589,3	580,3	571,9	563,8	525,3
Finansiella intäkter/kostnader	-14,8	-17,1	-15,9	-13,4	-4,5	-8,2
Jämförelsestörande finansiell kostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,1	0,0	14,7	10,5	37,6	13,7

Resultaträkning (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Nettokostnad	-574,4	549,7	548,0	521,7	503,4
Medlemsavgifter	589,3	580,3	571,9	563,8	525,3
Årets resultat	0,1	14,7	10,5	37,6	13,7

Balansräkning (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Likvida medel	659,1	661,9	648,1	663,5	653,8
Investeringsvolym	27,8	29,6	26,6	27,1	23,8
Balansomslutning	924,1	929,2	888,7	890,4	871
Pensionsförpliktelse inkl. löneskatt	501,0	486,5	487,4	487,1	494,2

Ekonomisk analys (%)	2019	2018	2017	2016	2015
Soliditet ¹	17,8	17,7	16,8	15,6	11,7
Kassalikviditet ²	268	261	278	269	255
Självfinansieringsgrad ³	98	107	102	197	138

¹ Eget kapital i förhållande till totalt kapital

² Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank/kortfristiga skulder

³ Justerat resultat (minus avskrivningar och jämförelsestörande poster) i förhållande till investeringsvolym

Balanskravsresultat

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen	0,1	14,7	10,5	37,6	13,7
Avgår:samtliga realisationsvinster	-1,8	-1,5	-1,3	-1,0	-1,4
Synnerliga skäl					
Tillägg: förändring diskonteringsränta pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets bralanskravsresultat	-1,7	13,2	9,2	36,6	12,3

Enligt kommunallagen ska underskott vid balanskravsutredning återställas inom tre år, om inte synnerliga skäl föreligger. Med utgångspunkt från god ekonomisk hushållning samt förbundets specifika uppdrag och verksamhet är det direktionens bedömning att underskottet inte behöver återställas. Omsättning av avskrivna anläggningstillgångar speglar den specifika verksamhet som bedrivs och att det därmed står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning.

Resultaträkning

(mnkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
automatalarm inklusive abonnemang		53,3	52,6
övrigt	1	40,3	45,6
Summa verksamhetens intäkter		93,6	98,2
Verksamhetens kostnader			
personal		-425,1	-412,5
pension		-71,5	-58,5
lokalhyra		-39,2	-38,0
övrigt	2	-113,1	-121,9
avskrivningar	6	-19,1	-17,0
Summa verksamhetens kostnader		-668,0	-647,9
Verksamhetens nettokostnader		-574,4	-549,7
Medlemsavgifter	3	589,3	580,3
Finansiella intäkter	4	0,0	0,0
Finansiella kostnader	4	-14,8	-15,9
Resultat före extraordinära poster		0,1	14,7
Periodens resultat		0,1	14,7

Balansräkning

(mnkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	6		
byggnader och mark		39,6	39,8
maskiner och inventarier		170,7	161,5
Summa anläggningstillgångar		210,3	201,3
Omsättningstillgångar			
kundfordringar		12,2	17,9
förråd		3,2	2,9
övriga kortfristiga fordringar	7	23,3	24,2
förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	16,3	21,0
kortfristiga placeringar	9	339,2	503,1
likvida medel		319,9	158,8
Summa omsättningstillgångar		714,1	727,9
Summa tillgångar		924,4	929,2
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	5		
årets resultat		0,1	14,7
övrigt eget kapital		164,4	149,7
Summa eget kapital		164,5	164,4
Avsättningar	10-12		
avsättningar för pensioner		501,0	486,5
Summa avsättningar		501,0	486,5
Kortfristiga skulder			
leverantörsskulder		40,8	56,2
semesterlöne- och övertidsskuld		50,2	48,3
övriga kortfristiga skulder	13	13,6	12,3
upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	154,0	161,5
Summa kortfristiga skulder		258,6	278,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		924,1	929,2

Panter och ansvarsförbindelser

(mnkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Panter		inga	inga
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	10-12	51,9	52,0
Övriga förpliktelser			
leasingåtagande	15	0,0	0,0
avtal lokalhyror	16	154,9	191,5

Kassaflödesanalys

(mnkr)	2019	2018
Löpande verksamhet		
Årets resultat	0,1	14,7
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster*	33,6	16,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	33,7	30,8
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	11,3	-13,4
Ökning (-) minskning (+) förråd, varulager	-0,3	-0,8
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	-19,7	26,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	25,0	43,3
Investeringsverksamhet		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-27,8	-29,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,1
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-27,8	-29,5
Periodens kassaflöde	-2,8	13,8
Likvida medel vid årets början	661,9	648,1
Likvida medel vid periodens slut	659,1	661,9
Förändring likvida medel	-2,8	13,8
*Specifikation av ej likviditetspåverkande poster	33,6	16,1
Justering för avskrivningar	19,1	17,0
Justering för utrangeringar	0,0	0,0
Justering för gjorda pensionsavsättningar	14,5	-0,9

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (2018:597). Storstockholms brandförsvaret följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning. I de fall undantag förekommer redovisas de under respektive punkt.

Intäkter och kostnader

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Jämförelsestörande poster

För att en post ska betraktas som jämförelsestörande ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av ett sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Resultat

Förbundet gör inte avsättningar till resultatutjämningsreserv enligt den av direktionen beslutade riktlinje för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv, daterad 2014-12-16.

Materiella anläggningstillgångar

För att en investering ska betraktas som anläggningstillgång krävs ett värde på minst 100 tkr och en varaktighet på minst tre år. Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planenliga avskrivningar samt eventuella nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivningar bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärde och beräknad nyttjandeperiod, vilket i allt väsentligt överensstämmer med de i tabellen angivna avskrivningsreglerna. Avskrivningar görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk. Förbundet tillämpar komponentavskrivning på maskiner och inventarier.

Avskrivningstider	Antal år
Fastigheter	25-30
Fordon	3-20
Båtar	10-15
Inventarier, maskiner, utrustning	3-18
IT-inventarier	3-10

Fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp varmed de väntas inflyta. Osäkra fordringar som är förfallna mer än 90 dagar har skrivits ned.

Pensioner

Enligt gällande regler ska pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förbundet redovisar all pension för utryckande personal, SAP-R, i balansräkningen, som en avsättning.

Bakgrunden till tillämpad redovisningsprincip är att vid överlåtelsen av personal från Stockholms stad¹ erhöll förbundet ersättning för hela det pensionsåtagande som övertogs. Stockholms stad betalade vid överlåtelsen till förbundet det belopp som enligt regelverket (den lagstadgade blandmodellen) redovisades som ansvarsförbindelse hos Stockholms stad. Då förbundet erhållit ersättning för det pensionsåtagande som är hänförligt till den personal som övertagits från Stockholms stad redovisar förbundet detta som en avsättning.

Ansvarsförbindelse utöver SAP-R som upparbetats i före detta Södra Roslagens brandförsvärsförbund (SRB) för medlemkommunerna Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker, administreras av förbundet. Pensionsutbetalningar från ansvarsförbindelsen faktureras dessa kommuner. Upplysningar om pensionsförpliktelse lämnas i not i balansräkningen. Inga medel finns formellt avsatta till pensioner, utan dessa återlänas i verksamheten (del av likviditeten) till att finansiera investeringar utan att förbundet behöver ta upp extern finansiering.

¹ Personal stationerad i Stockholms stad, Solna, Sundbyberg och Lidingö.

Poster inom linjen

Poster inom linjen är ett redovisningsbegrepp som innebär att ställda säkerheter och ansvarsförbindelser inte ska ingå som skuld eller avsättning i balansräkningen utan ska anges direkt i anslutning därtill.

Möjliga åtaganden där osäkerhet råder om beloppets storlek och/eller infriandedagen, redovisas som ansvarsförbindelser. Under ansvarsförbindelser återfinns pensionsåtaganden som är äldre än 1998.

Noter

(mnkr)		2019	2018
Not 1	Verksamhetens intäkter		
	Lokalhyror och arrenden	5,8	4,5
	Konsulttjänster	18,5	18,3
	Extern utbildning	3,9	4,0
	Övriga intäkter	12,1	18,8
	Summa	40,3	45,6
Not 2	Verksamhetens kostnader		
	Reparationer och underhåll ¹	16,2	15,5
	Entreprenad, köp av verksamhet	8,8	9,2
	Bränsle, el, vatten	7,8	7,3
	Konsulttjänster	9,0	7,8
	Övriga kostnader	71,3	82,1
	Summa	113,1	121,9
Not 3	Medlemsavgifter		
	Danderyd	14,1	14,0
	Lidingö	20,1	19,9
	Solna	33,3	32,7
	Stockholm	396,4	390,5
	Sundbyberg	20,6	19,9
	Täby	30,2	29,8
	Vallentuna	19,8	19,7
	Vaxholm	5,9	5,8
	Värmdö	25,4	24,8
	Österåker	23,5	23,2
	Summa medlemsavgifter	589,3	580,3
Not 4	Finansiella intäkter och kostnader		
	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter Nordea	0,0	0,0
	Summa	0,0	0,0
	Finansiella kostnader		
	Ränta, KPA	14,4	15,0
	Övriga kostnader	0,4	0,9
	Summa	14,8	15,9
Not 5	Eget kapital		
	Eget kapital²	164,5	164,4
	Årets resultat	0,1	14,7
	Övrigt eget kapital	164,4	149,7

¹ Avser fordon, maskiner, utrustning och inventarier, fastigheter med mera.

² Ingen avsättning till resultatutjämningsreserv har gjorts enligt direktionens beslut.

(mnkr)		2019	2018
Not 6	Anläggningstillgångar		
	Byggnader/anläggningar		
	IB anskaffningsvärde	60,0	59,0
	Årets investeringar	1,3	1,0
	Utrangering och avyttring	0,0	0,0
	UB anskaffningsvärde	61,3	60,0
	IB ackumulerade avskrivningar	-20,2	-18,8
	Utrangering och avyttring	0,0	0,0
	Årets avskrivning	-1,5	-1,4
	UB ackumulerade avskrivningar	-21,7	-20,2
	Summa byggnader/anläggningar	39,6	39,8
	Fordon/material		
	IB anskaffningsvärde	344,5	340,2
	Årets investeringar	24,9	22,3
	Korrigering anskaffningsvärde, enligt anläggningsregistret	0,0	0,0
	Utrangering och avyttring	-13,0	-18,0
	UB anskaffningsvärde	356,4	344,5
	IB ackumulerade avskrivningar	-190,7	-193,7
	Korrigerad ackumulerad värdeminskning, enligt anläggningsregistret	0,0	0,0
	Utrangering och avyttring	13,0	17,9
	Årets avskrivning	-15,0	-14,9
	UB ackumulerade avskrivningar	-192,7	-190,7
	Summa fordon/material	163,7	153,8
	IT		
	IB anskaffningsvärde	61,2	54,9
	Årets investeringar	1,0	6,3
	UB anskaffningsvärde	62,2	61,2
	IB ackumulerade avskrivningar	-53,5	-52,8
	Årets avskrivning	-1,6	-0,7
	UB ackumulerade avskrivningar	-55,1	-53,5
	Summa IT	7,1	7,7
	Summa anläggningstillgångar	210,3	201,3
Not 7	Övriga kortfristiga fordringar		
	Andra kortfristiga fordringar	13,7	11,1
	Ingående mervärdesskatt	9,6	13,0
	Summa	23,3	24,2
Not 8	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
	Förutbetalda kostnader	10,4	19,5
	Upplupna intäkter	2,9	1,4
	Övriga förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	3,0	0,1
	Summa	16,3	21,0

(mnkr)			2019	2018
Not 9	Kortfristiga placeringar			
	Skattekontot		339,2	503,1
	Summa		339,2	503,1
Not 10	Pensionsskuld och avsättning			
	Avsättning			
	Avsatt pensioner		374,0	357,7
	Avsatt f.d. ansvarsförbindelse		29,2	33,8
	Avsatt löneskatt		97,8	95,0
	Summa avsättning		501,0	486,5
	Ansvarsförbindelser			
	Ansvarsförbindelse (f.d. SRB ¹)		41,8	41,9
	Ansvarsförbindelse löneskatt		10,1	10,1
	Summa ansvarsförbindelser		51,9	52,0
	Summa avsatt och ansvarsförbindelser		552,9	538,5
	¹ Ansvarsförbindelse, f.d. SRB. Belopp inkl. löneskatt			
	Danderyd		9,5	9,5
	Täby		18,9	19,0
	Vallentuna		8,6	8,6
	Vaxholm		3,2	3,2
	Österåker		11,7	11,7
	Summa		51,9	52,0
Not 11	Årets förändring, inklusive löneskatt			
	Summa avsättningar		14,5	-0,9
	Summa ansvarsförbindelser		-0,1	-1,0
	Förändring avsättningar och ansvarsförbindelser		14,4	-1,9

Not 12	Pensionsförpliktelser	Belopp	Löneskatt	Belopp inkl. löneskatt
	Analys pensionsskuldens förändring jan - dec 2019			
	Avsättning pensioner, IB	391,5	95,0	486,5
	Ränteuppräknig	5,7	1,4	7,1
	Basbeloppsuppräknig	8,5	2,1	10,6
	Utbetalning från avsättning	-32,9	-8,0	-40,9
	Intjänad SAP-R	35,9	8,7	44,6
	Övrig förändring (beräkning f.d. ansvarsförbindelse)	-5,5	-1,3	-6,8
	Avsättning pensioner UB	403,2	97,8	501,0
	Summa förändring under året	11,7	2,8	14,5
	Ansvarsförbindelse för pensioner, IB	41,9	10,1	52,0
	Utbetalning från ansvarsförbindelse	-2,3	-0,6	-2,9
	Övrig förändring (beräkning f.d. ansvarsförbindelse)	2,2	0,5	2,7
	Ansvarsförbindelse, UB	41,8	10,1	51,9
	Summa förändring under året	-0,1	0,0	-0,1
	Summa	445,0	108,0	552,9
	Årets premie är 10041 tkr.			
	Aktualiseringsgrad 99 %, Överskottsfond 0 mnkr.			

(mnkr)		2019	2018
Not 13	Övriga kortfristiga skulder		
	Skatteskuld	2,7	2,3
	Falsklarm (medlemskommuner)	0,0	0,1
	Utgående mervärdesskatt	4,4	3,2
	Avdragen skatt personal	6,5	6,6
	Fackföreningsavg och idrottsklubb	0,0	0,1
	Summa övriga kortfristiga skulder	13,6	12,3
Not 14	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Upplupen löneskatt pensioner	18,7	18,9
	Förutbetalda intäkter	14,7	13,8
	Förutbetalda intäkter medlemskommuner	99,6	98,2
	Avgiftsbestämd ålderspension	17,7	17,1
	Övriga upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	3,3	13,5
	Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	154,0	161,5
Not 15	Leasingsåtaganden¹		
	Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år		
	Minimileasingavgifter med förfall inom 1 år	0,0	0,0
	med förfall senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0
	med förfall senare än 5 år	0,0	0,0
	Summa leasingåtaganden	0,0	0,0
Not 16	Fastigheter		
	(avser lokaler, indexuppräknade)		
	Med förfall inom 1 år	2,9	39,9
	Med förfall senare än 1 år men inom 5 år	122,3	110,4
	Med förfall senare än 5 år	29,7	41,2
	Summa fastigheter	154,9	191,5

¹Avtal med ett värde understigande 100 tkr klassificeras som operationella även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

Förväntad utveckling

De kommande åren kommer välfärdsbehoven öka till följd av den demografiska utvecklingen. Fram till 2030 bedömer SCB att antalet äldre kommer att öka kraftigt samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte kommer att öka i alls samma takt. Det kommer att påverka utvecklingen av skatteintäkter och tillgången till personal. Det ställer i sin tur krav på prioritering, effektivisering och utveckling av verksamheter och arbetssätt i kommunerna. Det gäller även räddningstjänsten, som är en viktig del av den kommunala verksamheten.

Det finns också många omvärldsfaktorer, som påverkar räddningstjänsten. Även om den traditionella verksamheten, att reaktivt rycka ut och snabbt vara på plats när en olycka har skett, fortsatt kommer att vara en viktig grund i uppdraget kommer även kraven på att arbeta mer förebyggande och långsiktigt att öka. Att komma in tidigare och arbeta förebyggande i samhällsplaneringen och samhällsbyggandet kommer att bli viktigare för att kunna möta en mer komplex tillvaro med förtätning av städer, klimatförändringar och demografiska utmaningar. Det innebär att räddningstjänsten kommer att behöva möta nya utmaningar samtidigt som förmågan till akuta räddningsinsatser behöver bevaras.

Storstockholms brandförsvars operativa insatsorganisation har i grunden varit konstant sedan förbundsbyggnaden 2009. Förändringar i samhället och av riskbilden har balanserats med ett mer effektivt resursutnyttjande samt i några fall genom direkta omDispositioneringar av resurser och kompetenser. Till exempel tillskapades två rörliga taktiska räddningseenheter som genom en effektivare personalplanering enklare (och därigenom kostnadseffektivare) frigör statio-

nerna för övning och utbildning. I några fall har omfattande satsningar behövt ske för att hantera nya utmaningar, varav den viktigaste måste anses vara utvecklingen av taktiskt agerande vid en terrorattack, PDV (pågående dödligt våld).

Det ökade antalet insatser under tiden, från knappt 10 000 insatser vid förbundsbildningen till idag cirka 12 000 insatser, har även kunnat hanteras genom ett långtgående samarbete inom Räddningsregion Mitt.

Den operativa insatsförmågan dimensioneras och normeras praktiskt av ett antal faktorer. Riskbilden, det vill säga vilka typer av risker som den operativa insatsförmågan ska möta i det geografiska ansvarsområdet, utgör grunden för en svensk räddningstjänst. Utöver riskbilden påverkas insatsförmågan direkt av lagstiftning, prioriteringar samt avvägningar mellan effekt och kostnad. Vidare påverkas den operativa insatsverksamheten av avtal på arbetsmarknaden, föreskrifter och bestämmelser, exempelvis inom området arbetsmiljö.

Under 2020 kommer vi att återuppta arbetet med att uppdatera handlingsprogrammet där vi slår fast prioriteringarna för verksamheten 2021-2023. Handlingsprogrammets inriktningar styr och vägleder vårt arbete och vårt mål är att skapa säkerhet och trygghet för de som bor och vistas i våra medlemskommuner. Handlingsprogrammet ska vara utformat på så sätt att det ska vara tydligt med vilken förmåga vi har att hantera de risker som finns i samhället, där vår främsta uppgift är att förhindra att bränder och andra olyckor inträffar. Handlingsprogrammet ska vara i ekonomisk balans. Vi ska vara en framåtsträvande och vidsynt organisation som fortsatt ska placera Storstockholms brandförsvaret på framkant i räddningstjänstsvetige.

Statistik räddningsinsatser och andra uppdrag

Nedan redovisas totala antalet larm Storstockholms brandförsvär larmats till de senaste tre åren samt några av de vanligaste insatstyperna. Därefter redovisas motsvarande statistik per medlemskommun.

Insatsstatistik	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	6	5	9
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	10 900	11 547	11 407
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	707	701	675
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	3 753	4 045	3 580
Trafikolyckor	802	787	866
Hjärtstoppslarm	853	919	937
Själv mord/försök ¹	179	151	215
varav trafikolycka med avsikt	33	37	50
Anlagda bränder	698	669	893
varav brand i byggnad	132	114	154
varav brand ej i byggnad	566	555	739
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - specificering nedan)	59	52	61
varav anlagda	34	22	43
Skola	44	39	44
varav anlagda	25	16	30
Förskola	13	13	16
varav anlagda	8	3	12
Fritidsgård	2	0	1
varav anlagda	1	0	1

¹Enligt MSB:s definition i nya händelserapporten ingår även statistik vid trafikolycka med självmordsavsikt.

Insatsstatistik Danderyd	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	262	276	273
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	18	12	6
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	125	140	114
Trafikolyckor	13	20	17
Hjärtstoppslarm	17	15	20
Själv mord/försök	3	5	2
varav trafikolycka med avsikt	0	3	0
Anlagda bränder	10	17	31
varav brand i byggnad	4	1	1
varav brand ej i byggnad	6	17	30
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	1	3	1
varav anlagda	1	2	1
Skola	1	2	1
varav anlagda	1	1	1
Förskola	0	1	0
varav anlagda	0	1	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Lidingö	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	1
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	280	292	270
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	25	17	20
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	75	96	84
Trafikolyckor	21	18	13
Hjärtstoppslarm	32	31	27
Själv mord/försök	4	2	4
varav trafikolycka med avsikt	0	1	0
Anlagda bränder	9	7	14
varav brand i byggnad	2	6	6
varav brand ej i byggnad	7	6	8
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	1	1	4
varav anlagda	1	0	3
Skola	1	1	4
varav anlagda	1	0	3
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Solna	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	2
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	703	744	730
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	56	31	28
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	301	331	339
Trafikolyckor	63	50	47
Hjärtstoppslarm	50	52	48
Själv mord/försök	10	3	10
varav trafikolycka med avsikt	1	2	2
Anlagda bränder	33	23	28
varav brand i byggnad	5	7	7
varav brand ej i byggnad	28	19	21
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	3	2	2
varav anlagda	1	0	1
Skola	3	2	2
varav anlagda	1	0	1
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Stockholm	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	5	2	5
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	7 362	7683	7559
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	427	433	447
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	2 640	2850	2465
Trafikolyckor	468	440	509
Hjärtstoppslarm	605	649	678
Själv mord/försök	136	108	158
varav trafikolycka med avsikt	26	21	37
Anlagda bränder	510	473	614
varav brand i byggnad	102	127	124
varav brand ej i byggnad	408	390	490
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	36	30	41
varav anlagda	25	10	32
Skola	25	21	28
varav anlagda	17	6	21
Förskola	10	9	12
varav anlagda	7	4	10
Fritidsgård	1	0	1
varav anlagda	1	0	1

Insatsstatistik Sundbyberg	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	2	1
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	318	330	313
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	21	26	26
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	114	123	83
Trafikolyckor	13	17	11
Hjärtstoppslarm	34	29	35
Själv mord/försök	5	8	1
varav trafikolycka med avsikt	3	1	1
Anlagda bränder	32	27	22
varav brand i byggnad	6	1	1
varav brand ej i byggnad	26	17	21
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	2	3	1
varav anlagda	1	1	0
Skola	1	3	1
varav anlagda	1	1	0
Förskola	1	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Täby	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	1	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	526	493	573
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	15	30	24
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	220	191	208
Trafikolyckor	44	46	62
Hjärtstoppslarm	42	43	42
Själv mord/försök	4	9	10
varav trafikolycka med avsikt	2	4	3
Anlagda bränder	45	27	57
varav brand i byggnad	5	5	5
varav brand ej i byggnad	40	22	52
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	3	3	6
varav anlagda	2	2	3
Skola	2	2	3
varav anlagda	1	2	2
Förskola	1	1	3
varav anlagda	1	0	1
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Vallentuna	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	1	0	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	261	283	267
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	19	7	17
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	63	88	62
Trafikolyckor	42	38	40
Hjärtstoppslarm	17	19	27
Själv mord/försök	3	3	5
varav trafikolycka med avsikt	0	1	1
Anlagda bränder	18	20	34
varav brand i byggnad	3	2	2
varav brand ej i byggnad	15	18	32
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	3	1	0
varav anlagda	2	1	0
Skola	2	1	0
varav anlagda	2	1	0
Förskola	1	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Vaxholm	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	75	95	72
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	1	3	1
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	28	22	16
Trafikolyckor	6	5	8
Hjärtstoppslarm	3	6	4
Själv mord/försök	0	0	1
varav trafikolycka med avsikt	0	0	0
Anlagda bränder	3	2	2
varav brand i byggnad	1	1	1
varav brand ej i byggnad	2	2	1
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	1	0	1
varav anlagda	0	0	0
Skola	1	0	1
varav anlagda	0	0	0
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Värmdö	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	396	405	445
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	22	25	18
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	86	92	95
Trafikolyckor	45	44	46
Hjärtstoppslarm	23	32	20
Själv mord/försök	4	0	5
varav trafikolycka med avsikt	0	0	3
Anlagda bränder	20	30	37
varav brand i byggnad	1	2	2
varav brand ej i byggnad	19	28	35
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	1	3	2
varav anlagda	0	3	2
Skola	1	2	1
varav anlagda	0	2	1
Förskola	0	1	1
varav anlagda	0	1	1
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Insatsstatistik Österåker	2019	2018	2017
Omkomna vid brand	0	0	0
Antal larm (räddningsinsatser och andra uppdrag)	321	352	363
Brand eller brandtillbud i vanligt boende	22	17	17
Automatiska brandlarm utan brandtillbud	77	68	65
Trafikolyckor	39	38	47
Hjärtstoppslarm	24	25	22
Själv mord/försök	3	6	3
varav trafikolycka med avsikt	0	2	1
Anlagda bränder	26	34	53
varav brand i byggnad	3	4	4
varav brand ej i byggnad	23	30	49
Skolbränder (skola, förskola, fritidsgård - se specificering nedan)	1	2	3
varav anlagda	0	2	1
Skola	1	2	3
varav anlagda	0	2	1
Förskola	0	0	0
varav anlagda	0	0	0
Fritidsgård	0	0	0
varav anlagda	0	0	0

Anskaffningar inom investeringsbudget

Enligt delegationsordning för SSBF ska inom området ”Inköp och upphandling” beställningar/avrop överstigande 300 000 kronor anmälas till förbundsdirektionen.

Under perioden 1 januari till 31 december 2019 har nedanstående anskaffning inom investeringsbudget gjorts.

Typ av anskaffning	Leverantör	Leveranstid	Beställningsbelopp (tkr)
Träningsutrustning <ul style="list-style-type: none"> ▪ Crosstrainers ▪ Styrketräning ▪ Löpband 	Fitness Brands Sweden AB	april	616
Två överbyggnader till släck- och räddningsfordon	Autokraoss Rescue System i Floby AB	april och maj	6 903
Två chassin till släck- och räddningsfordon	Autokraoss Rescue System i Floby AB	december	2 740
Lastväxlarfordon	Autokraoss Rescue System i Floby AB	december	2 515
Lastväxlartank	Sala Brand AB	december	1 388
Kompressor	Rentab AB	december	325
Höjdfordon	Sala Brand AB	december	6 903
Chassi till höjdfordon	Sala Brand AB	november	1 459
Ny fjärrvärme, Täby brandstation	Täby kommun	december	1 275
Rakelutrustning	Swedish Radio Supply AB	juli	203
IT-applikation sotning (ej färdigställd, upparbetat)	Digpro Solutions	september-december	64
Åtta stationsbilar	Hedin Mölndal Bil	december	2 037
Larm och kameraövervakning	Telehantering i Stockholm AB	Löpande under året	1 064
Transportfordon	Mobility Motors Sweden AB	juli	331

Internkontroll

Direktionen fastställde under våren 2019 en internkontrollplan som syftar till att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredsställande inom direktionens ansvarsområde. I samband med årsredovisningen avrapporterar det arbete som bedrivits under året utifrån fastställd internkontrollplan. Internkontroll har genomförts utifrån uppsatt plan och redovisas i tabellen nedan. I den mån kontrollen uppvisat avvikelser kommer arbete med att säkerställa god intern kontroll att ske 2020.

Kontrollområde	Risk	Kontroll/Aktivitet	Slutsats
Implementering av ny personuppgiftslagstiftning GDPR i organisationen	Förberedelse och genomförande av utbildning hinner inte genomföras av ordinarie personal. På sikt kan vi bli ålagda vite.	Upprätta en prioriteringslista Anlita konsult hjälp Införskaffa webbaserat verktyg inkl. webbutbildning	Aktiviteterna har genomförts. Ett informationssäkerhetsföretag är anlitat. Regelbundna uppföljningsmöten med externt dataskyddsbud. Internutbildning för ledningsgrupp och chefer. Webbaserat verktyg införskaffat och några medarbetare har testat webbutbildningen
Inrapportering händelserapporter	Kunskap om händelser, korrekt statistik och offentlig information saknas om händelserapporterna inte skapas inom 60 dagar.	Stickprov Månadsvisa kontroller på stationerna	Enhetscheferna har genom månadsvisa kontroller säkerställt att ingen rapport blivit liggande mer än 60 dagar. Stationernas superanvändare har kontinuerligt arbetat med att kontrollera och påminna om att skapa de rapporter som inte varit hanterade. Vid avdelningens ledningsgruppsmöten har vi kontinuerligt gått igenom läget samt vid behov vidtagit åtgärder.
Frånvarorapportering operativ personal.	Krav på frånvaroregistrering i två separata system medför risk för felaktig löneutbetalning, statistik och uppföljning. Medarbetare fyller i på ett ställe men glömmar det andra, vid attest kontrolleras endast ett system. Semesterskulden ökar	Månadsvisa kontroller på stationerna Upprepad information till godkännare och attestanter om vikten av att kontrollera i båda systemen.	Under året har enhetscheferna genomfört stickprov och i förekommande fall påtalat brister så att dessa har kunnat rättas till. Under januari 2020 kommer vi, likt tidigare år, att gå igenom hela 2019 års rapporteringar och jämföra med personalplaneringssystemet Daedalos. Via enhetscheferna har information gått ut till samtliga attestanter om vikten av att, i samband med attestering, jämföra uppgifterna i lönehanteringssystemet mot uppgifterna i Daedalos.
Sotnings-och brandskyddskontroll (revison EY)	Förbundsdirektör och direktion har ej ändamålsenlig insyn i de verksamheter som bedrivs av externa parter	Upprätta ett centralt register (som behandlas i Program för uppföljning, bilaga till HP 2016-2019) för rökkanaler som omfattas av krav på brandskyddskontroll.	En digital plattform kommer lanseras under 2020 för att säkerställa registerinnehåll och tillförlitlig uppföljning. Den digitala plattformen kommer implementeras hos entreprenörerna i anslutning till att sotningstjänster upphandlas och nya avtal tecknas.
Säkerställa att upphandlingsprocessen och gällande lagkrav följs i samtliga fall av upphandling av varor och tjänster (revison EY)	Kunskapen om vad som avses/är nyttan med LOU inte är tillräckligt känd i organisationen. Eventuell överklagan från leverantör på grund av okunskapen skadar SSBF:s förtroende samt ger en negativ ekonomisk påverkan.	Ta fram riktade "utbildningspaket" för såväl nyanställda som för medarbetare med förändrade arbetsuppgifter samt repetitionsutbildningar. Löpande information.	Utbildningspaket inom områdena ekonomi och inköp är framtagna. Under året har två utbildningar genomförts med brandmästare och brandförmän. Uppdatering av rutin "Ansvarsfördelning och regler vid inköp och upphandling i SSBF" fastställd av FD 2019-04-15.

<p>Delegation för räddningsledare.</p>	<p>Listan med personer som kan inneha räddningsledardelegation uppdateras inte. Personer som saknar delegation fattar beslut enligt LSO som de egentligen inte har behörighet till.</p>	<p>Regelbundna uppföljningar av delegationslista.</p>	<p>Under året har regelbundna uppföljningar gjorts i enlighet med plan.</p>
<p>Analys av förbundets totala pensionsåtagande</p>	<p>Varierande och oförutsägbara kostnader för pensioner över åren vilket har negativ inverkan på driftbudgeten.</p>	<p>Analysera personalsammansättningen och kontrollera att samtliga är korrekt registrerade hos KPA samt säkerställa riktigheten i KPA:s prognoser.</p>	<p>Genomgång och analys av all inrapportering från lönesystemet till KPA via extern part har genomförts, uppkomna brister har korrigerats. Prognoserna från KPA har under året innefattat stora felaktigheter och förbundet kommer under 2020 att se över möjligheten till kompletterande analyser samt upprätta egna beräkningsunderlag som jämförelse mot KPA.</p>

Formgivning och originalproduktion

Jonas Nyström

Foto

Framsida: Jonas Nyström

Sidan 4: Peter Knutsson

Sidan 6: Björn Westerdahl

Sidan 18, 30: Jens Lind

Sidan 42: Miyad Hilal Shuker

Sidan 45: Roland Magnusson/Mostphotos

Diarienummer

201-381/2019

Tryck

TMG Tabergs

**Storstockholms
brandförsvaret**